

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 237.
1938. október 21., péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Arad Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

A nagy per árnya

Az újságolvasó nagyközönség legnagyobb része tulajdonképpen ma is alig tudja, mi volt a lényege annak a több, mint félszázmillió leies kisajátítási agrár-panamának, amelyben napok óta egyre szélesebb keretek között folyik a vizsgálat. Nagyjában annyit tud mindenki, hogy megint egy olyan nagyszabású szélhámosság nyomára jöttek, amelynek nagyvonalúságát egyenesen csak az a tény adja meg, hogy horribilis összeggel károsították meg az államot, helyesebben a nemzeti vagyont; egyébként a tettesek személye ezidőszereint legalább is annyira ismeretlen, mint szerepük az egész csalárd manőverben. Annyit sikerült mindössze megállapítani, hogy egy élelmes kis beszarábiai ügynök rájött, valószínűleg véletlenül, arra, hogy egy beszarábiai nagybirtok állami kisajátításának folyamatánál az agrárbizottság elmulasztotta tekintetbe venni, hogy házak is állottak már a nagybirtok kisajátított részén a megváltási árban, amelyet az állam a birtok tulajdonosának kifizetett, csupán a kisajátított föld ellenértékét tüntették fel, a házakét nem. Nos, a felfedezés nyomában ötletet is adott: be kell perelni az államot a földművelésügyi minisztérium perbehívása útján, hadd fizesse az államkincstár kamatos-kamattal az egykori agrárbizottság mulasztásának árát, amelyet a remek terv kiaknázására alakult közkereseti társaság kerek ötven millió leiben szabott meg.

Mindeddig jogérzésünk nem is találhat semmi kivétnevalót. Utóvégre is, ha egy állami szerv hibát, vagy mulasztást követ el, annak következményeit az államnak, mint munkaadónak és mint új birtokosnak, viselnie kell. A helyzetben csupán az volt kirívó tünet, hogy nem a nagybirtokos, sőt még nem is az örökösök indították meg a keresetet, hanem egy élelmes vállalkozó, aki annyira „holtbiztosra ment” az üzletben, hogy minden vagyonát készpénzzé tette, sőt közel száz hitelezőt is talált, hogy alapot teremthessen az állam elleni jogkereset költségeinek fedezésére. Feltűnő ez a biztosság, amivel a Pascaluta nevű kisenevi kijáró nekigyürkőzött a bonyodalmas ügyletnek és még feltűnőbb az, ahogyan a különböző hivatali fórumokon a keresetet, mint az állammal szemben emelt nagyszabású jogigényt, gyorsan, szinte suba alatt letárgyalták. Amidőn az igényper, az összes határidők múltán az állami ügyvédek legfelsőbb tanácsa elé került, már megjárta az alsóbbfokú jogi, közigazgatási és miniszteriális hivatalokat is és mindenütt a legtermészetesebbnek találták Pascaluta ur igényeit. Hogy miért, azt kutatja elsősorban a most folyó vizsgálat, amelynek kezdetén máris két véres tragédia történt: egy törvényszéki bíró rejtélyes halála és a földművelésügyi minisztérium kisajátítási osztálya vezérigazgatójának halálosvégű öngyilkossága.

Nem lehet feladatunk, hogy elébe vágjunk a folyamatban lévő vizsgálat megállapításainak, amelyek elsősorban is arra a kérdésre kívánnak konkrét választ találni, hogy az államgépezet egyes fórumain kik voltak azok, akikre oly biztosan számíthatott a kisenevi Pascaluta, amidőn a nagy vállalkozást elindította az államkincstár ellen. Tény az, hogy a kijáró egymaga 23 millió leit tisztán keresett az állam által kifizetett 54 millió leies összegből, amelyre költsége alig lehetett több egy félmilliónál, mert hiszen az államnak kellett megfizetnie négy millió lejjel a per költségeit is. Ugyanakkor azonban feltűnt az is a

Eredménnyel járt Beck romániai utja

Nagyjelentőségű diplomáciai tevékenység folyik a magyar— lengyel—csehszlovák kérdésekben Budapesten. — Hazautazott csütörtökön reggel a lengyel külügyminiszter. Németország sürgeti a magyar—cseh kérdések mielőbbi rendezését

Bucuresti. (Rador.) Hivatalosan jelentik: Beck Vladimir lengyel külügyminiszter látogatása során a lengyel külügyek vezetője és Petrescu-Comnen külügyminiszter szívélyes és baráti szellemben részletesen tárgyalta mindazokat az aktuális problémákat, nemzetközi kérdéseket, amelyek Romániát és Lengyelországot érdeklik. A megbeszélések részletesen kiterjedtek az összes kérdésekre.

Öfelsége II. Carol király tegnap a Luceafarul jacht fedélzetén kihallgatáson fogadta Beck lengyel külügyminisztert.

Beck lengyel külügyminiszter egyébként csütörtökön reggel Orasen határállomásnál elhagyta az országot.

Beck lengyel külügyminiszter nyilatkozott bucuresti-i utja előtt

Rómából jelentik: Beck lengyel külügyminiszter bucuresti utazása előtt a Stefani iroda varsói munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A lengyel kormány érdeklődése a ruszin kérdés iránt Lengyelország fővárosi helyzetében és történelmi tapasztalataival magyarázható. Lengyelország tiszteletben tartja a cseh és szlovák nép jogait. Lengyelország magatartása irányában hagyományos és változatlanul baráti. Meggyőződésünk, hogy a jogos követeléseket teljesíteni kell.

— Csehszlovákia szerencsétlensége az volt, hogy más ország politikai eszköztévé szolgáltatta ki magát. Szeretnék elhittetni, hogy a Duna vidékét politikai alapon igyekezünk újjászervezni és a Duna vidékén politikai védőállat akarnánk létesíteni. Minderről szó sincs. Lengyelország törekvései nem irányulnak egyetlen ország ellen sem. Lengyelország a Duna völgyében békés és végleges rendezést akar, amely megoldja egyszer és mindenkorra a mostani viadságot.

A német sajtó a készülő román—magyar—lengyel blokkról

Berlin. A német lapok általában nem nézik jószemmel Beck lengyel külügyminiszternek Bucurestiben tett látogatását. A Berliner Tageblatt többek között azt írja, hogy Lengyelország és Magyarország közös határának kérdésében Románia pozitív álláspontra helyezkedett. Bizonyos országok külön tárgyalnak Szlovénkövvel és Ruszinszkoval és a Drang nach Osten árnyékát festik a falra, hogy Németország keleti szomszédjait felingerelje. Ebben a

pillanatban román—lengyel—magyar blokk van készülöben, amely francia intrikára vezetgető vissza.

A lap másrésztől azt írja, hogy Henlein első munkatársa arra szólította fel az ukrán németeket, hogy kövessék Hitlert. Ugyanakkor 120 millió zloty áruhlalt nyújtana Lengyelországnak, hogyha sikerülne a német—lengyel álláspontot közös nevezőre hozni.

Etnográfiai szempontok szerint alakítják ki az új magyar—csehszlovák határokat

London, Rador. A Daily Telegraph jelenti Budapestről, hogy a közvetlen tárgyalások Magyarország és Csehszlovákia között már a közeli órákban megindulnak a két külügyminiszter útján. Chvalkovsky cseh és Kánya Kálmán magyar külügyminiszterek egyelőre a főbb alapelvekben kívánnak megállapodni.

A jelentés szerint Mussolini és Hitler már közölték a cseh és magyar kormányokkal nézeteket, amelyek alapján az új tárgyalások folytatandók lennének. Az alapelvek, amelyeket Mus-

solini miniszterelnök és Hitler kancellár leszögeztek a következők lennének:

Az új magyar—szlovák és az új rutén—magyar határ etnográfiai határ kell, hogy legyen. Berlinben és Rómában azt hiszik, hogy ilyenformán Magyarország olyan területekhez jutna hozzá, amelyekben mintegy 1 millió magyar és 100 ezer szlovák maradna. Viszont Prágában kihangsúlyozták, hogy egész Csehszlovákiában nincsen több, mint 750.000 magyar.

Egy közös lengyel—magyar határ létesítése

vizsgálóbíróknak, hogy az ügy hivatali szereplői valamennyien olyan emberek, akik hivatali javadalmazásukhoz képest jóval nagyobb, kevésbé ismert forrású vagyona tettek szert. A vizsgálatnak az összefüggéseket kutató fázisában, következett be a kettős tragédia, amely bevérezte a milliókat, amelyekhez eddig csupán az adófi-

zető kisemberek verejtéke tapadt. A vér és az arany ujra együtt kavargó az igazságszolgáltatás kohójában s az egész ország közvéleménye most jogos kíváncsisággal várja, mivé bomlik még e pokoli kotyvalék, mi csapódik ki Pascaluta főztjéből és mi marad meg tanulsággul számunkra belőle.?

nem lehet tekintetbe. Az új határmegállapításoknál figyelembe kell venni a stratégiai és gazdasági nézőpontokat is.

A népszavazást a vitás területeken lehetőleg el kell kerülni és erre csak mint végső megoldási eszközre kerülhet sor.

A Times írja, hogy Barcza György, londoni magyar követ-tesnap Halifax külügyminisztert ke-reste fel, akivel hosszas tárgyalást folytatott. Az angol külügyminiszter arról értesítette a magyar követet, hogy az angol kormány mindazokat a Csehszlovákiával szemben támasztott magyar követeléseket támogatja, amelyek néprajzi alapon állanak. Az angol kormány azonban szembefordul azokkal a követelésekkel, amelyek az etnográfiai határon túlhaladnak.

Hitler újra uton

Berlin. Hitler birodalmi vezér, Henlein és Seyss Inquart kíséretében ma délelőtt 9 órakor Línzből a felszabadult szudetavidék Moldva melletti területeinek meglátogatására indult. Elsőnek Trumau városát látogatta meg, melynek lakossága nagy óváciával fogadta. Hitler itt rövid beszédet intézett a néphez.

Sürgeti a német sajtó

a magyar-cseh-szlovák-ruszin függőkérdések elintézését

Berlin. (Rador.) A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz a cseh-magyar kérdéssel foglalkozva a következőket szögezi le: Széles körökben elismerték már a kérdés gyors elintézésének szükségességét, a melynek magában kell foglalnia a megbékélés elemeit is. Legelső sorban és mindenek felett az etnikai szempont legyen a mérvadó és csak azután kerüljön sor gazdasági és közlekedési szempontokra. Pontosan ki kell jelölni a magyar többség által lakott területeket és ki kell zárni minden olyan kétes esetet, amelyből bármelyik félre nézve jogtalanság származhat. Bármilyen más szempont elsőbbséget kell engedjen az önrendelkezés kívánalmának. Örömmel fejezhetjük ki afelett, hogy mindkét fél érdekeik szemlélő tartásával hajlandónak mutatkozott, hogy másik három nagyhatalom bevonásával végleges megállapo-

dásra jusson. Így számos magyar és tót politikai személyiség folytatott megbeszéléseket Berlinben. Rómában és Varsóban és mindezt a megegyezés érdekében tették. Középeurópanak egymás iránti baráti érzelmével áthatott népekre van szükség, amelynek előfeltétele a határok rendezése és azoknak rögzítése. Németország közbenjárása a közeljövőben olyan megoldást eredményez, amely véglegesen véget vet a vitás kérdéseknek.

Uj alapokra fektetik a csehszlovák állam belpolitikai rendszerét

Prágai körökben egyre sürűbben beszélnek arról, hogy a csehszlovák állam belpolitikai rendszerét új alapokra fektetik. A lapok foglalkoznak a pártok átszervezésével, egyes lapok pedig már arról tudnak, hogy a politikai pártok megszűnnek. A szociáldemokrata párt elhatározta, hogy kilép a második internacionáléból.

A cseh orvosok és ügyvédek egyrésze

egyébként gyűlést tartott, melynek során zsidóellenes határozati javaslatot fogadtak el. Az ironikus hangú javaslat a következőket tartalmazza:

„A csehszlovákiai zsidók ne legyenek elnyomva és kényszerítve arra, hogy 30—60 százalékot adjanak az ügyvéd- és orvostestületnek, tekintettel arra, hogy a zsidóság aránya száma egész Csehszlovákiában 1.5 százalék.”

Tíz évre visszamenőleg záróra-taxát követelnek a nagyváradi kávéházaktól és kluboktól

Nagyváradról jelentik: Öt hónappal ezelőtt körözvényt adott ki a nagyváradi rendőrség és tudomására hozta az összes kávéházaknak, éttermeknek és kluboknak, hogy az akkori időponttól kezdődően éjszakai záróórájuk meghosszabbításának díjaként 50—150 lei taxát kötelesek fizetni, amennyiben éjjel egy óra után is nyitva akarnak tartani. Ez a rendelkezés tulajdonképpen módosítása volt az addigi rendszernek, amely elsőrendű nyilvános helyekkel szemben éjjel két órában állapította meg az éjszakai záróórát, zártkörű klubokkal szemben pedig egyáltalán nem alkalmazott eféle illetéket.

Tegnap azután egészen váratlanul és meglepően a pénzügyigazgatóság közegei végigjárták az összes kávéházakat és klubokat és 10 esztendőre visszamenőleg kivetett záróórailletékek summáit követelték és nyomban foglaltat is eszközölték a különös követelés biztosítására.

Hogy erre a szokatlan intézkedésre milyen felsőbb hatóság adott utasítást, e pillanatban még tisztázatlan. De tény az, hogy az Astoria kávéháztól és NAC klubtól 17420 leit, a Royal kávéház és Fészek klubtól 63.240 leit, az Újságíró Klubtól 75.782 leit, az Unio klubtól 18 ezer 348 leit követelnek.

Az érdekelték ebben az ügyben együttes fellépésre készülnek és egyenesen a belügyminiszterhez s a pénzügyminiszterhez fognak fordulni, hogy a különös követelések kérdését tisztázzák.

Vehet már rádiót

mert megérkeztek az 1939-es típusú rádiók!
HORNYPHON, MINERVA, SIERA, STANDARD stb.
vilgmarkák gyári lerakata Olcsó árak!

V E R E S L A S Z L Ó
óégnél, Biv. Reg. Ford. 47.
Telefon: 27—56 szám.

Őszi kalap

Írta: STELLA ADORJAN

(Két szegény kalap sorsát írja itt meg a krónikás több fejezetben.)

I. FEJEZET.

(Történik a belvárosi kalaptüzletben.)

Viola (miután harminc kalapot felpróbált, közte huszat többször is, két remekművet külön kiválasztott. Az egyik úgy fest, mint egy dupla kuglóftepsi, de toll is van rajta, a másik karácsonyi parféhoz hasonlít az olvadás első perceiben, azonkívül madár, aranycsat és fátyol díszíti.) Drágám, a kettő között nem tudok dönteni, de holnap bejövök egy barátnőmmel és megbeszéljük a dolgot.

Kalaposnő (angyal türelemmel áldották meg az egek, hogy elvégezhesse nehéz misszióját): Rendben van méltóságos asszonyom. Külön fogom tenni a két kalapot.

Viola: De ne mutassa addig senkinek, nehogy úgy járjak, mint egyszer Párisban, amikor...

Kalaposnő (végighallgatja a történetet, amit különben már kívülről tud): Ne tessék félni, az olyan kedves régi kuncsaftira, mint a méltóságos asszony nagyon vigyázok.

Viola: Mondja meg őszintén, maga melyiket ajánlja a kettő közül. Különben ne szóljon, mert mind a kettőt ugysem veszem meg, nem olyan időket élünk és nem akarom magam befolyásolni. Holnap Lenkével eldöntjük a kérdést.

Kalaposnő: Hánykor tetszenek jönni?

Viola: Pontosan délután háromtól hatig.

II. FEJEZET.

(Másnap a kalapszalónban.)

Kalaposnő (szerényen): Bocsnatot kérek hölgyeim, miután félnyolc elmuult és a hölgyek háromra óta válogatnak...

Lenke (az órájára pillant): Borzasztó! Hogy mulik az idő! Nekem háromnegyed ötkor randevum volt a férjemmel.

Kalaposnő: Akkor nagyon tessék siétni, mert le tetszik késni. Főképpen pedig be akarunk zárni, mert felir a rendőr.

Viola (a kuglófalaku kalap a fején van, a másik a kezében): Pillanat, máris megvagyunk. Szóval vegyem ezt, a sötétkék tollal?

Lenke: Nyugodtan veheted, de a tollat cseréld át bordószínre.

Viola: Az természetes.

Lenke (kalaposnőhöz): Mondja kérem, a madarat át lehetne tenni a sötétkék kalapra?

Kalaposnő (idegesen): Miután nem valószínű, hogy önként átrepül, hát szívesen átteszem.

Lenke: Vedd a kuglófsütőalakut bordó tollal és madárral és akkor lesz egy kitünő átmeneti őszi kalapod.

Viola (váratlanul felteszi a madarast): Nem volna jobb inkább a tollat átteni arról emerre?

Kalaposnő: Azt is lehet, de csak holnap, hölgyeim, könyörgöm, jegyem van a moziba!

Viola: A nyolcórás előadáshoz?!

Kalaposnő: Dehogy, kérem! Merek is én ebben a szakmában tíz óránál előbb moziba igazkezni.

III. FEJEZET.

(Viola otthonában.)

Szobalány (jelenti): A kalaposnőtől hoztak egy dobozt, amit a méltóságos asszony kéretett...

Viola: Vezesse be. Pont most nincs itthon a méltóságos ur, no nem baj, felhívom az irodában.

(Máris tárcsáz, közben a szobalány behozta a kis tanoncot, aki kipakkolja a két kedvenc kalapjukat.) Halló... te vagy, drágám? Mondtam, ne menj el, meg akarok neked mutatni két kalapot, nehogy újból veszekedj, hogy nem respektálok a gusztusodat... Nem, szívem, nem akarom a leányt megegyeszer idejérratni... Rögtön elmagyarázok mindent! (Szobalányhoz.) Tartsa a vonalat!

Tanonc (kipakkolja a két kalapot és a tükör elé viszi).

Viola (a tükör előtt beszél a telefonba): Most rajtam van drágám egy olyan dupla kuglófalaku nagyon szép kalap, sötétkék tollal, de ez a toll bordó lesz és jön rá egy madár... Nem liba drágám, hadd most a vicceidet. Edesen áll nekem... Vegyem ezt? Várjál egy kicsit, most rajtam van ez a másik, olyan hatszögletű mint a születésnap parfé és aranycsat van rajta, de ez lejön és helyébe teszünk egy tollat és egy straszt, viszont a fátyol nem nagyon tetszik nekem, de láttam a szalónban egy utisapkát, annak a fátylát teszem át és a fazónját egy kicsit kinyújtom... Halló... Halló... (Dühösen): Ugy látszik, elbontottak.

Tanonc: Hagyjam itt a két kalapot?

Viola: Nem, fiacskám, vigye vissza és mondja meg az asszonyának, hogy mégis a kürtőalakut veszem, ami tegnap nem tetszett, de arra tegye fel a kuglófról a tollat és a parfékalapról a madarat és hozza el mind a hármát, én döntök, aztán megmutatom az uramnak telefonon... Mit csodálkoznak persze, hogy megmutatom, mert mire én dönteni fogok, már régen feltalálták a látható telefont...

CORSO: 5, 7.15 és 9.15 órákor.

Telefon: 20-65

EJJELI MENEDÉKHELY

MAXIM GORKI híres regénye, a legjobb francia szereplőkkel:

Jean Gabin, Louis Jouvet, Suzy Prim, Junie Astor és Vladimir Sokoloff

Ionescu-Sisești földművelésügyi miniszter intelmei a minisztérium tisztviselő-karához

Négymilliós hiányt fedeztek fel a minisztériumban. — Vagyonellenőrzést rendeltek el az öngyilkos Fianu hagyatékára

Bucurestiből jelentik: Csütörtökön reggel a földművelésügyi minisztériumban Ionescu-Sisești miniszter elnöklete alatt a szolgálati főnökök bevonásával értekezlet volt. Ennek végzetével a miniszter az utóbbi napok eseményeiről, amelyek hatósági szervek elé kényszerítették a minisztérium több tisztviselőjét, keserűen és levámen nyilatkozott, majd felhívást intézett valamennyi szolgálat vezetőjéhez, kövessenek el mindent, hogy a közvéleménynek a földművelésügyi minisztérium iránt megnyilvánuló bizalma helyreálljon. Vala-

mennyi tisztviselőnek számot kell vetnie, hogy a közönség szolgálatában áll és minden igyekezetét az erkölcs és a közérdek előírásainak megfelelően a rábízott ügyek gyors és törvényszerű megoldására kell fordítania.

Egyébként a földművelésügyi minisztérium pénztárában négymilliós hiányt állapított meg. A hiány kiderítése Dascalescu vezérigazgató halála után történt.

Az ügyészség vagyonellenőrzési bizottság elé utalta a kisajátítási panamába belekeveredett Fianu hagyatékának megvizsgálását.

Stoichitoiu Constantin alezredes, csendőrpáncsnok nyilatkozata

az államrend érdekében Aradon foganatosított letartóztatásokról

Stoichitoiu Constantin alezredes, csendőrpáncsnok és az aradi rendőrkészlet parancsnoka az alábbi hivatalos nyilatkozatot adta az Aradi Közlöny munkatársának:

— Az utóbbi napokban a külvárosban ismeretlen tettesek izgató tartalmú röpcédulákat terjesztettek. Az esetről tudomást szereztem és ezért megbíztam Filimon Alexandru rendőrkapitányt, az állambiztonsági hivatal vezetőjét, hogy nyomozza ki a röpcédulák terjesztőinek kilétét. Az állambiztonsági hivatal vizsgálata gyors és eredményes volt. A nyomozás során

a sziguranca tisztviselői tíz letartóztatást eszközöltek és a gyanúsítottaknál megtartott házkutatások a remélt eredményre vezettek, mivel nagyobb mennyiségű röpcédulát és az állam érdekei ellen szóló propaganda anyagot találtak. Az őrizetbe vettük a fentebb ismertetett aradi családok gyermekei. A politikai bűncselekménybe keveredett egyéneket, kihallgatásuk befejezése után a temesvári katonai bírósághoz kísérték át, ahol döntenek sorsuk felett.

Különös vita az angol sajtóban

Lindbergh titokzatos politikai szerepléséről

A világhírű óceánrepülő szakjelentése a európai repülőflottákról döntötte el a nagyhatalmak vitáját?

A zajló nemzetközi politikai események közepette vita támadt a világsajtóban és ennek a különös vitának a középpontjában Charles Lindbergh, az első óceánrepülő áll. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy Lindbergh ismert európai repülőkörtutja után állítólag jelentést készített tapasztalatairól. És ez a jelentés döntően befolyásolta a nemzetközi politikai eseményeket.

News Review című folyóirat rendkívül érdekes cikket ír Lindbergh szerepéről a nemzetközi politikai eseményekben. Ismerteti Lindbergh kárrierjét, majd a tényekkel kapcsolatban folytatott élet-tani kísérletéről, amelyekről Lindbergh a világhírű orvosprofesszorral tudvalévően egy kis északangliai szigeten, St. Gildason folytatott. A világ annak a kevés hírnek alapján, amely kiszivárgott Lindbergh tudományos kísérleteiről — elragadtatott áhitattal beszél a páratlanul népszerű óceánrepülőről. De mennyivel nagyobb érdeklődés tekintene felé akkor — írja a lap — ha ismerné Lindbergh váratlan repülőutazásának a kulisszatitkait.

A Lindbergh-jelentés

— A háborús veszedelem felhői gyülekeztek Európa ege fölé — írja a News Review — amikor Lindbergh európai körrepülésre határozta el magát. Elrepült Berlinbe, ahol éppolyan barátságosan fogadták, mint Moszkvában. Mert ez volt a következő állomása. Moszkvából Románián keresztül egész Európát érintve repült haza, rendkívül érdekes tapasztalatok birtokában. Az Egyesült-Államok kormánya Lindbergh hazaérkezése után néhány órával már pontosan tudta, hogy a Szovjet sokat emlegetett légereje nem is olyan veszedelmes, a német légikészültség viszont erős és kitűnően van megszervezve. Az Egyesült-Államok kormánya ezt az értesülést eljuttatta Fran-

ciaországba és Angliába is.

Lindbergh ezredes jelentésében megállapította, hogy bár az orosz repülőflotta technikai szempontból kitűnő és az orosz gépek jók, a légi-flotta személyzetén és képzetén zűrzavar lett urra. Lindbergh például hiába igyekezett nevezett és elsőrangú repülőszakemberekkel találkozni Moszkvában, ezek a szakemberek különös módon valamennyien „távol” voltak. A jólismert vezetőszemélyiségeket olyan új emberekkel helyettesítették, akik szakkérdések megvitatása közben hihetetlen tudatlanságról tettek tanuságot. A repü-

Fantasztikus vallomás a nagy kémkedési perben

A német kémek állítólag el akarták rabolni Newyorkban az amerikai nagyvezérkar főnökét

Newyorkban a bíróság most tárgyalja az annak idején elfogott német kémek ügyét. Rumrich Gusztáv, az egyik vádlott vallomásában rámutatott a német kémszervezet működésére. Szerinte Németország 1937. végén kezdett érdeklődni az amerikai fegyverkezés és a hadiszergyarak teljesítménye iránt. Rumrich ezen idő alatt Sanders, Schmidt és Wiegand ügynökökkel állott összeköttetésben. Schmidt, akinek főhadiszállása a Hamburg volt, több hadiszergyarról kért felvilágosítást Rumrichtól és minden információért negyven dollárt fizetett.

Rumrich Gusztáv szerint a német kémek el akarták rabolni Emlin ezredest, az amerikai nagyvezérkar főnökét. Elhatározták, hogy a

lőgépszerkesztés terén teljesen megállt a kutató munka.

— Franciaországban különösen Bonnet külügyminiszter tulajdonított rendkívüli fontosságot a Lindbergh-féle jelentések ama részének, amely a német légihaderő erősségéről szól. Angliában viszont a Chamberlain-hez közelálló politikusok hivatkoztak állandóan „Lindy” adataira és mindig ezekre való hivatkozással adgetták az angol miniszterelnököt a Hitlerrel való békekötésre.

— Hogy Chamberlain mennyire engedte magát befolyásolni ezektől a sürgetésektől, azt már nem lehet tudni, de a News Review szerint a Lindbergh-féle jelentésről Németország is értesült és könnyen ki tudta számítani, hogy a jelentés milyen irányban fogja befolyásolni a nagy hatalmak magatartását. Ilyen módon Lindbergh értekes szakvéleményét Németország is méltányolta és felhasználta, mikor egybevetette az európai hatalmak légi haderejének értékét. Ezek szerint tehát valószínű, hogy a legutóbbi négy hét világtörténelmi fontossága eseményeinek kialakulásában nem kis része volt az amerikai óceánrepülőnek.

Lady Astor cáfol

Lady Astor, az ismeretnevű konzervatív képviselő kijelentette, hogy nem igaz az a híresztelés, mintha Lindbergh ezredes az ő konzervatív társaságához tartoznék. Ez a hír ugyanabból a forrásból, a Daily Workertől ered, amely többek között azt is írta Lindbergh ezredesről, hogy hecsmérőleg nyilatkozott a szovjetországi repülőflottáról. Az sem igaz, hogy ő — lady Astor — lakomát rendezett Lindbergh ezredes tiszteletére, hiszen a kérdéses időben nem is tartózkodott Londonban, a vacsora éppoly kevéssé igaz, mint — szerinte — Lindbergh ezredes állítólagos nyilatkozata.

A kormány tagjai a királyi hadgyakorlatokon

Bucurestiből jelentik: Tutarescu királyi tanácsos, Călinescu belügyminiszter, Marinescu egészségügyi miniszter és Marinescu Gábor tábormok, belügyi államtitokos ma Bucurestiből a királyi hadgyakorlatok színhelyére utaztak. A hadgyakorlatok után az üresedőben levő belgiumi román követ állását is. Richard Franasovici varsói román nagykövet a mai nap folyamán állomáshelyére távozott.

URANIA 5, 7.15 és 9.15 órákor.

A híres

Robin Hood

első helyárakkal.

Errol Flynn és Olivia De Havilland főszerepléssel

Egy ötletből — monstre-panama!

Máris két ember vére szállt az 54 milliós agrárpanama főbűnöseinek fejére

A kisajátítási visszaélések első hiteles története. — Felülvizsgálják a kadrilateri kisajátítások ügymenetét

Bucurestből jelentik: Az egész ország közvéleménye hatalmas érdeklődéssel kíséri a hatalmas kisajátítási panamát, amelyből kifolyólag az államot több milliós károsodás érte. A panama kibogozása még folyamatban van a vizsgálóbíró előtt, de már eddig is több meglepő letartóztatás történt. Tegnap Vacarestibe szállították Ion Fianut, a kisajátítási ügyek vezérigazgatóját a földművelésügyi minisztériumból, aki azután öngyilkosságot kísérelt meg, míg a balti törvényszék egyik bíróját, akit ugyancsak maga elé idézett az ilfovi fő ügyészség, Kisenev és Bucuresti között a vonat kerekelt alá vetette magát és szörnyet halt. Az eddigiekén kívül további, nemkevésbé feltűnő letartóztatások várhatók ebben az ügyben, amelynek

előzményeit érdekesnek tartjuk az alábbiakban ismertetni.

Egy bizonyos Glavcew nevű nemesi származású beszarábiai orosz földesúr, számos egyéb földbirtoka mellett, hatalmas területnek is tulajdonosa volt, amely Iasi és a Prut között terült el.

A birtok középpontjában beszarábiaiak kisvárosát építettek fel az idők során, amely Ungheni név alatt szerepel a térképen.

A birtokból kisebb-nagyobb területeket béreltek ki hosszú időre a házépítők. A bérleti szerződés lejártával nemcsak a bérelt parcellák, hanem az azokra emelt épületek is a tulajdonos Glavcewre szállottak volna, a szerződés rendelkezéseinek megfelelően.

Kisajátítják a birtokot

Közbejött azonban az agrárreform. Glavcew birtokát is kisajátították, a kisajátítási árat az állam kifizette, a birtokos pedig az összeget fenntartás nélkül átvette.

Senki nem törődött azzal hogy mi fog történni Ungheni házaival, ha majd letelik az eredeti bérleti szerződésben kitűzött időpont.

A kisajátítás ténylegesen figyelmen kívül, illetőleg megoldatlanul hagyta ezt az elvi kérdést és így a kisajátított tulajdonos lényegében igényt emelhetett a földjén épített házakra, mint ahogyan másrészt a jog szempontjából azzal is lehet érvelni, hogy az állam, amely megvette a földet, automatikusan tulajdonába jutott az ahhoz kapcsolt ingatlanokhoz is.

Mindenesetre évek teltek el anélkül, hogy az öreg Glavcew, majd ennek halála után örökösei valamelyes igényt emeltek volna az ungheni telkekre.

Jelentkezik a kijáró

A kérdést azonban valahogy megneszelle egy bizonyos Pascaluta nevű kisenevi kijáró, aki ugyan csak a panama letartóztatottjai között szerepel. Pascaluta megvizsgálta a lappangó jogi kontroverziát és elhatározta, hogy azt megoldja.

Megegyezett Glavcew örököseivel, hogy a kérést magára vállalja, saját költségére és saját kockázatára. Megegyezés jött létre közte és a Glavcew örökösek között, hogy amennyiben a pert megnyeri, úgy a haszon ötven százaléka őt illeti meg.

Pascaluta vakon hit a sikerben és ezért munkához látott. Eladta házát, valami kevés földjét, negyvenkilenc hitelezőtől apróbb kölcsönöket vett fel és sikerült valamivel

több, mint egymillió leinyi alapot létesítenie, amelyet ő „áldozati alapnak” nevezett.

Ebből a pénzből fedezték a kereset bélyegköltségeit, az ügyvédi és egyéb honoráriumokat és 1935-ben a balti törvényszék előtt a Glavcew-testvérek nevében megindult a per.

A román államot a földművelésügyi minisztérium útján, perbe hívták, hogy kártalanítsa a kisajátítási örököseket, miután az agrárbirozság elmulasztotta figyelembe venni a kisajátítási ár megállapításánál az ungheni házak értékét is.

Ezen a címen ötvenmillió leit kértek az államtól. A kereset mintegy két évig hevert a bíróság előtt. Ennyi időre volt szüksége Pascalutanak ahhoz, hogy részint Baltiban, részint Bucurestiben az ügyet teljes részletességgel előkészítse.

1937. június 30-án azonban letárgyalták a pert és a törvényszék az ítélet kihirdetést július

13-ra tűzte ki. A 13-as szám nyilván vészthözó volt Pascaluta és társai számára. Bár az állam apróbb ügyekben is rendszerint a központból utaznak ki ügyvédek az ország legtávolabb fekvő sarkaiba is, ebben az 56 milliós perben a földművelésügyi minisztérium beérte azzal, hogy érdekeit Alexei Berov, az állam balti ügyvédje képviselje, a maga tudásával és odaadásával. Nem lehetne azt mondani, hogy az állami vagyon különösebb védelemben részesült volna a balti törvényszék előtt. Ebben mindenesetre

„DURA-IDEAL” az új rádióelem. Hazánk legnagyobb és legelőnyösebben ismert elemgyára, a DURA MŰVEK R. T. Timisoara, ismét egy hasznos és kellemes meglepetéssel, szolgál elemgyártóinak és a rádiósoknak. Ezen gyár az elemtechnika legjobb vívmányaként egy újfajta, kivételesen nagy kapacitású elemet konstruált és hozott piacra, amely teljesítő és raktározó képesség tekintetében minden eddig ismert kísérletet jóval felülmúl. Az új elemek

„DURA-IDEAL”

néven kerültek forgalomba, formájukban valamivel nagyobbak és speciálisan telepés rádiók részére szolgálnak. Ezen elemek rövid ideje vannak a piacon, de már is óriási keresletnek örvendenek. Hogy olvasóinkat ezek kivételesen nagy teljesítő-képességéről tájékoztassuk, megemlítjük, hogy kapacitásuk normális igénybevételnél körülbelül 600—800 üzemóra és 20 M. A. megterhelést bírnak el. Kétségen felül áll, hogy az új típus rádiók részére a legideálisabb elem, amely körülményre olvasóink figyelniük felhívjuk. A DURA-IDEAL minden viszonteladónál kapható, technikai felvilágosítással készséggel rendelkezésre áll az UZINELE DURA S. A. Timisoara.

része volt annak az adóbizonylatnak is, amelyet a tárgyaláson bemutatnak és amely szerint az ungheni szegényes házak több, mint ötvenmillió leit bérlettel szerepelnek az ungheni adóhivatal regiszterében.

A bizonyítvány, amelyet a helyi adóhivatal állított ki, természetesen hamis volt. A törvényszék azonban elfogadta és a törvény értelmében a bérletet tiszszer megszorozva, megállapították, hogy az ungheni házak 54 millió leit érnek. Egyszerűbb

számítás el sem lett volna képzelhető. 1937. július 13-án a balti törvényszék kihirdette az ítéletet, amely kötelezi az államot arra, hogy Boris Glavcew földbirtokos örököseinek kezébe 54 millió leit fizessen le.

Az állami ügyvéd sem fellebbez

Alexei Berov, az állam ügyvédje, fellebbezhetett volna, sőt mi több, a közügyvédi rendtörvény intézkedései értelmében kötelessége lett volna fellebbezni, vagy pedig leértésíteni a minisztériumot a katasztrófális ítéletről.

Berov azonban nem fellebbezett, sőt talán nem is értesítette le a központot,

bár ez utóbbira nézve hivatkozott különböző kiadványi számokra, amelyek alatt ő a minisztériumhoz írt volna ebben az ügyben. Így azután

a balti törvényszék szenzációs ítélete jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Nem lehet pontosan megállapítani, hogy mi történt az ezt követő néhány hét alatt, milyen utakon jártak, milyen intervenciókat eszközöltek. Tény az, hogy már 1937. augusztus 28-án kérését nyújtott be a földművelésügyi agrárreform osztályához, amelyben az összeg kifizetését kéri.

Október 29-én a minisztérium letétbe helyezi az összeget, majd november 16-án a földművelésügyi minisztérium jogügyi osztálya is értesülést szerez a balti ügyről.

Nagyobb meglepetést ezuttal sem kelt az értesülés. Igaz, hogy

az agrárreform ügyosztály igazgatósága közli ugyanakkor, hogy az állami ügyvédek legfelsőbb tanácsa is kedvezően véleményezte a pénz kiadását.

Ez a véleményezés csakugyan megtörtént. De az aktákból megállapítást nyert, hogy

a vonatkozó döntést csak decemberben hozta meg az ügyvédek legfőbb tanácsa.

A földművelésügyi minisztérium mindenesetre átírt a pénzügyminisztériumhoz utasítva a letétbe helyezett 54 millió leit kifizetésére. A minisztérium pedig váratlan gyorsasággal kifizette az összeget. Az összeg husz százaléka, tehát közel 11 millió leit az állam pénztárában maradt, míg

a fennmaradó 80 százalékat Glavcew képviselőjének kezébe kifizették. Az összeg felét, körülbelül 23 millió leit a Glavcew-örökösek, másik felét pedig Pascaluta kapta.

Ebből az utóbbi 23 millió leiből fedezték azután az eljárás sokrétű költségeit.

Nagy eréllyel folyik tovább a vizsgálat

Az ilfovi vizsgálóbíró folytatja a nyomozást a fg. ungheni panama ügyében. Tegnap este Bucurestibe szállították a három Iasiiban letartóztatott bűnrészeset, Turtureanut, Pascalutat és Petrescu ügyvédet. Ma vetik alá őket kihallgatásnak és szembesítik a többi gyanúsítottal. Az öngyilkos Hancu bíró rokonai azzal a kéréssel fordultak a vizsgálóbíróhoz, rendelje el a boncolást.

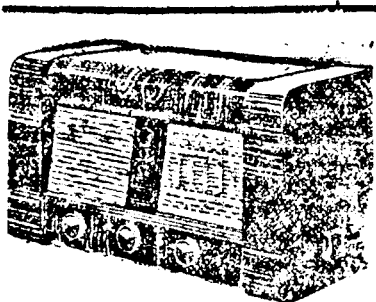
A Curentul kéri az igazságügyminisztert, terjessze ki a nyomozást a kadrilateri török kivándorló birtokai kisajátítására is, mert újabb nagyarányu panama fog kirobbanni. Vizsgálatot kell bevezetni, — írják a főváros lapok, — Dascalescu, az elhunyt földművelésügyi könyvelősi főnök vagyona származására is.

Meggyilkolták Hancu bírót?

Hancu bíró titokzatos halálának ügye is új feladat elé állítja a vizsgálatot vezető hatóságokat. A bírót — mint emlékeztetés — Putna állomás közelében holtan találták a vasuti vágányon és a vizsgálat megállapítása az volt, hogy a bíró öngyilkosságot követett el. Most megjelent a hatóságok előtt az öngyilkos bátyja, aki kijelentette, hogy fivérért meggyilkolták, mert az ügy bizonyos szereplőinek kellemetlen lett volna a bíró vallomása. Ebben az irányban még nem indulhatott meg a nyomozás, mert közbejött Fianu földművelésügyi igazgató öngyilkossági kísérlete, aki azzal a késéssel vágta el nyakát, amelyet az ügyész asztaláról vett magához egy örízetlen pillanatban. A nagyarányu panamával kapcsolatban a büntügyi hatóságok zár alá helyezték Fianu és Ion Pascaluta vagyonát.

Fianu meghalt!

Csütörtökön este érkezett bucurestli jelentés szerint Ion Fianu, volt földművelésügyi igazgató, aki az ungheni panama miatt letartóztatásba került és késsel átvágta a nyakát, csütörtökön reggel hét órakor az orvosok minden fáradozása dacára a Brancovenesc-szanatóriumban kiszervezett.

GRAETZ-RÁDIO

A csúcsteljesítményű világ-vevő
40% árammegtakarítással

A márkás rádiók koronája. Utánozhatatlan tökéletes hang. Zöreijmentes vétel. Órlási füvegszállal legegyszerűbb a kezelése
HALLGASSA MEG MINDEN KÖTELEZETTSÉG NELKUL

HAMMER ZSIGMOND és FIA Arad Bulev. Regele Ferdinand 27. TELEFON 18-47.

Engedélyezték a magyar film- és szindarabcimek használatát

Az aradi mozgóképszínház tulajdonosok kérésrel fordultak a belügyminiszteriumhoz: engedjék meg számukra, hogy a nyomtatott hirdeteményeken a filmcimeket magyar nyelven is feltüntethessék. Most érkezett meg a miniszterium propagandaügyosztályának válasza, amely közli a következőket: A hirdetemények szövege kizárólag román nyelvű marad, de a film címe szerencsés magyar, német vagy orosz nyelven is. A kisebbségi címelvezetésnek kisebb betűvel kell szerepelniük a nyomtatványokon. Egyben arról is intézkedik a miniszterium illetékes osztálya, hogy ha a mozik kisebbségi nyelven nyomtatott szövegmagyarizációt hoznak forgalomba, ugyanolyan terjedelemben és nagyságban a film román leírását is mellékelniük kell. A fenti rendelkezések hatályát természetesen a színházra is vonatkoztatják.

A felülvizsgált állampolgárságok jogerőre emelkedésének igazolása

Az állampolgárságok felülvizsgálata során az állampolgári jogokban való megerősítésről szóló elsőfokú döntés jogerőre emelkedésének igazolására illetékes hatóságok a következő eljárást vezették be: A végzések jogerőre emelkedését az ügyészség végzi s az erre vonatkozó kérelmek az ügyészség titkári hivatalához nyújtandók be. A titkári hivatal rendelkezésre bocsátja a szükséges kérvény-nyomtatványt, amelyet az érdekeltek kitéltve benyújtanak, az elsőfokú végzés mellékelésével. Az ügyészség azután néhány napon belül eljuttatja az igazolást olyan formában, hogy a vonatkozó záradékot a végzésre rávezeti. Az ilyen módon kiegészített bírói határozat azután teljesértékű jogerős bizonyítékul szolgálhat bármilyen ügyben.

Elkészült Einstein, Thomas Mann, Millican és Grower Valan közös üzenete:

„Ember, aki 5000 év múlva élsz, e sorokból láthatod, kik voltunk mi!” Miután az angol nyelv 5000 év alatt elképzelhetően kihalhat,

az üzeneteket modern hieroglifákkal is megörökítették az utódok számára

Párisból jelentik: Néhány hónap múlva furcsa ünnepség zajlik le majd Newyorkban: a megnyitott világkiállítás területén 15 méter mélységben elásnak egy acélgolyót amely különleges öntési eljárással már el is készült s minden számítás szerint hosszú évezredekben át teljesen érintetlen fog maradni. E belülről légmentes kup fölé hatalmas emlékművet emelnek, amelynek felírása a következő:

Ez emlékmű alatt nyugszik az 1939-es emberiség üzenete a Föld 6939-es lakosaihoz! Elkövetkező évezredek! Hagyjátok e területet 6939-ig érintetlenül!

Az acélkup négy levelet fog magába zárni. A szerzők: Einstein professor, Millican, a híres amerikai fizikus, Thomas Mann és Grower Valan, a világkiállítás vezére. A levelek már el is készültek és néhány nappal ezelőtt elhelyezték őket az acélkup 5000 évre szóló sírjában. A leveleket a lezárási formások előtt felolvasták.

Mit tudnak majd rólunk 6939-ben?

Einstein professor a következőképpen karak-terizálja a jelenlegi korszakot:

— *Korszakunk gazdag leleményes szellemekben. Az anyag területén elért hódításaink jelentékenyen megkönnyíthetnék egzisztenciánkat. Felhasználjuk a természet erőit, hogy fokozatosan felszabadítsuk az embert az izom-munka kényszerűsége alól. — Már repülünk a le-*

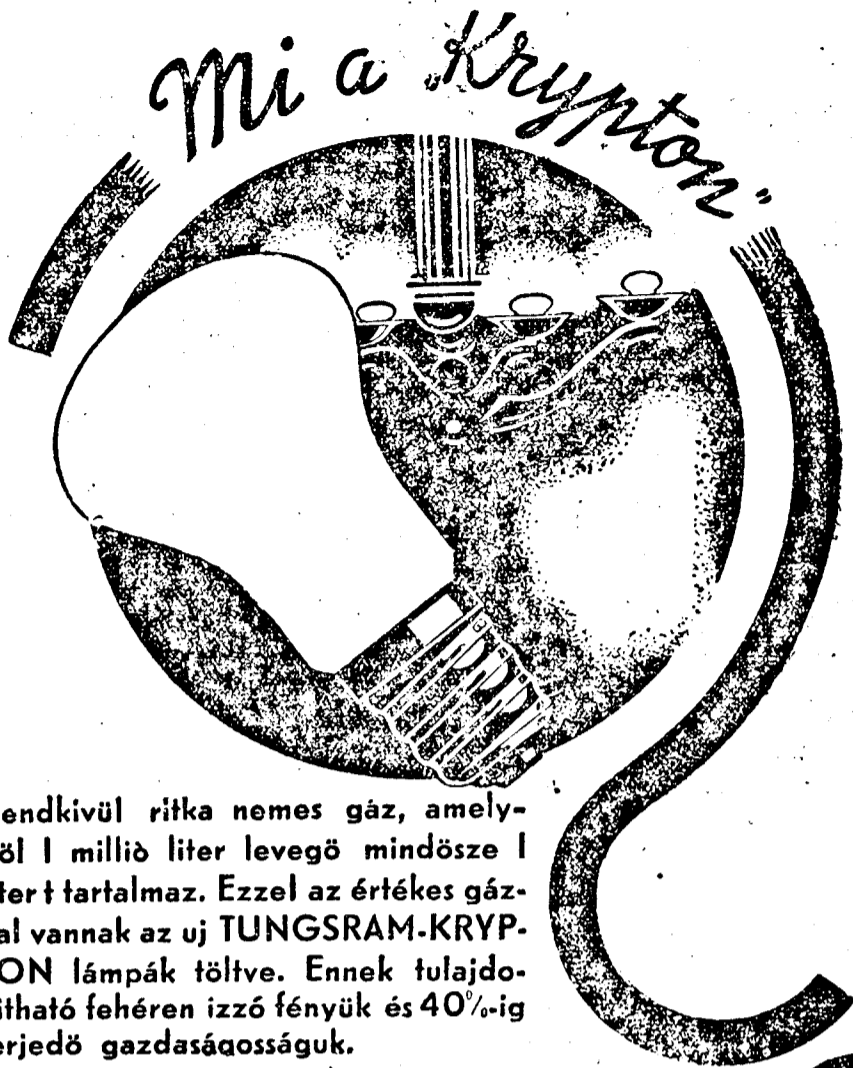
végőben és a hullámok segítségével érintkezünk egymással. Azonban a javak termelése és elosztása még rosszul van megszervezve. Így azután minden ember retteg attól, hogy a gazdasági válság lesújt rá. Egyébként a különböző országokban élő emberek nem riadnak vissza, ha valami ellentét támad közöttük, egymás legyilkolásától. Szerencsétlenségünk oka abban keresendő, hogy az emberi tömegek jellege és intelligenciája összehasonlíthatatlanul alacsonyabb, mint azoknak a jellege és intelligenciája, akik az értékeket termelik.

Robert Millican, az electronelmélet egyik megalapítója, szintén nagyon szigorú:

— *A kényuralom csaknem mindig az emberiség által elfogadott rendszer volt. — Azonban a despotizmus két évszázada visszajelődött. Akkor, amikor ez üzenetet szerkesztjük, a kényuralom könyörtelen hadjáratot indított a szabadság ellen. S mi nem tudjuk még hogyan fog végződni a küzdelem. Ha az emberi szabadság eszméje fog győzedelmeskedni, akkor a föld aranykorszaka következik, háborúk és gyilkosságok nélkül. Ha a despotizmus lesz a győztes, akkor az emberiség története csupán a régi történelem ismétlődése lesz, amelyet háborúk és elnyomások rutítottak el.*

Üdvözlét a jövő testvéreknek

Thomas Mann a maga részéről üdvözlét küld a „jövőbeli testvéreknek”, egyben megemlíti

Rendkívül ritka nemes gáz, amelyből 1 millió liter levegő mindössze 1 liter tartalmaz. Ezzel az értékes gázzal vannak az új TUNGSRAM-KRYPTON lámpák töltve. Ennek tulajdonítható fehéren izzó fényük és 40%-ig terjedő gazdaságosságuk.

Az új fény.

Tungstam

KRYPTON

Kapható: Electrotechnica Română Ing. Sincai, Horváth József, Kalmár József, Koch Dániel, Radio Lux, Hermann Schuller, Schwarz Arpad, Szabó Albert, Varga Testvérek és Veres László cégeknél.

azt az aggodalmát, hogy az ő életük sem lesz tökéletesen szép és gondtalan.

Ti hasonlítotok hozzánk, miképpen mi is hasonlítunk azokhoz, akik 5000 évvel előttünk éltek.

Ezek az 1939-es emberhez intézett levelek értéktelenné válnának, ha a kései utódok nem éretnék meg az üzeneteket. Hiszen öt évezred alatt az angol nyelv teljesen kihalhat. Ezért tehát a levelekhez egy „kulcsot” is mellékeltek. Ez a kulcs alapján egy modern hieroglifa, amely rajzokkal is elmondja a levelek tartalmát. Ha tehát a jövő embere nem fogja tudni megfejteni a mai angol nyelv titkát, akkor ott lesznek majd korszakunk jellemző képei: a repülőgép, a tank, az ágyu, a gáz, a korbács, a bilincs és az internálótábor.

Körfürésszel lejejeztette magát egy örült ókirályságbeli kereskedő

Iasából jelentik: Néhány nappal ezelőtt elmebaj tüneteivel kórházba szállították Drom Iancu targul-frumosi kereskedőt. Mivel úgy látszott, hogy a beteg lecsillapodott, néhány napi kezelés után megengedték számára, hogy az udvaron sétáljon, ahol tűzijavágó gép dolgozott, Drom Iancu egy ideig nyugodtan sétált, egyszerre azonban idegroham vett erőt rajta, a működésben lévő géphez rohant és nyakát a fűrész elé tartotta, amely pillanatok alatt lejejezte a szerencsétlen embert.

CENTRAL: 5, 7.15 és 9.30 órákor.

A Sanghaj-i európai negyed — koncessziós terület — szomszédságában dúló harcokat tárja elénk Dolores del Rio és George Sanders izgalmas, akolós filmje:

A veszélyes zóna

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnyelv: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

KÉK MADÁR

Egy rövid prágai távirat számolt be arról, hogy Jushny, a „Kék Madár” színház igazgatója 54 észtendős korában tüdőgyulladásban meghalt . . .

Nem a szíve ölte meg, hanem az alattomos betegség, amely egy könnyű hülés után rohanta meg a szivbajos művészember szervezetét. Jushny Davidovits Jakab különös színpompás játéka a színpaddal és az emberekkel, lassan örölte az idegeit és élet erejét. Mintegy esztendővel ezelőtt már egy külföldi szanatóriumban az orvosok ápolták beteg szívét és már akkor a Kék Madár, alkotója nélkül, szárnyszegetten pihegett. A társulat tagjai elindultak a vándorútra, de — emlékezzünk az elmúlt őszre, amidőn itt Aradon vendégszerepeltek, — hiányzott közülük valaki: Jushny, ez az ellenállhatatlan szóbüvész, aki egy késdobáló szemfényvesztő ügyességével dobálta a szavakat, amelyek mindig a néző szívébe találtak . . .

Hazátlan menekülő volt ő, aki az orosz pusztákról jött, ahol végigsepert a forradalom és változás szele. Jushny, aki sokáig nem térhetett vissza szülőföldjére, önmagának teremtett egy világot, amelyben képzelete szabadon száguldható, mint odahaza a pusztai szél . . . És az oroszok, — függetlenül attól, hogy fehér, avagy piros színekben látják a világot és rendszerét, — a művészet szeretettől áthatva megbecsülték a művészt, aki az orosz népi lelket tükrözte Európa valamennyi színpadán.

Jushny beteg szívét Bécsben ápolták. Az idő pergett és a történelem kereke belegázolt a beteg ember életébe is: alighogy lábadozott, ismét az önkéntes menekülő országútján távozott az osztrák fővárosból, amely már nem volt császári, sem forradalmi, hanem csak az izmosodó Német Birodalom egyik alkotórésze. — Prágába ment, ahol most újra utólrta a történelem — és a halál, amely a beteg test első lankadása után, amidőn tüdőgyulladás döntötte ágyba, azonnal jelentkezett.

Jushny Davidovits Jakab a cár országában technikus, később gyakornok volt egy malomban. Amidőn a test táplálására szánt buzát örölte, a lélek táplálékára gondolt és rájött arra, hogy a halódó párisi kabaré helyett a tömegek valami mást akarnak. A szivárvány színekben pompázó utakat kereste. Valamit, ami a naturalista dráma, a kecsés balett és a szemképrázoló revue alkotó elemeit öleli egy keretbe. A régi cári birodalomban lelkébe itatta Stanislavsky és Saljapin színházkultúráját. A moszkvai és szentpétervári színházak tobzó virágzásában a tapasztalatok és meglátások szárították ki fantáziájában a „Kék Madár” eszményképét. A „Kék Madár”, amely a mesevilág esodaszíllóttje, a hajszolt boldogság és szépség testet öltése . . .

Jushnynek sikerült kalickába zárni a mese-madarat, hogy a világnak megmutathassa teljes szépségében. Esténként, amidőn a világvárosok fényreklámjai elhomályosították az épület tömbök felett szikrázó csillagokat, kinyitotta a kalicka ajtaját és a Kék Madár ilyen estéken kiröppent, hogy megbámulhassák csodás tollazatának színpompáját. A színházi szakkörök meghatározása szerint: Jushny egyénisége és tehetsége különleges műfajjal ajándékozta meg a tömegeket. A „Kék Madár” alkotójának törvénye: a rithmus, a forma szépsége, a színek tobzódása és az emberbaráti eszmék kicsiráztatása.

Jushny egyéniségének különleges varázsával és kivételes rendezői tehetségével fonta egy csoportba mindazon színpadi tényezőket, amelyek nem csak a szemet gyönyörködtették, hanem a lélek mélyéről is felkavarták az elrejtett, vagy kiala-

kulatlan gondolatot. — Nehányperces jelenetekben olyan drámái erővel tolmácsolta érzelmeit és mondanivalóit, hogy a nézőkben a borzongás hidege és a beismerés bizsergett fel. Expressionista díszletei mindig meglepetések voltak, — az orosz táncok, kórusok csodálatos szépsége teljes mértékben érvényesülhetett. Politikai szójátékai finoman szurtak a sebekbe, amelyeket a politikus „orvosok” igyekeztek takargatni . . . Jushny eddig nem ismert színeket és hangulatokat elevenített meg.

A társulat vándormadarai most tévelyegve kóvályognak a halál ismeretlen mélységei felett, ahová a vezér szárnyszegetten lebukott. — A Kék Madár lelke elröppent örökre . . .

NEDECZKY FERENC

— SÜLYED A HÖMÉRSÉKLET. Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Változó éghajlat, felhősödéssel, gyenge szél, a hőmérséklet süllyed, néhol eső, különösen az ország hegyes vidékein.

— Szőlőt ajándékoznak Öfelsége II. Carol királynak. Jasiból jelentik: A Cotnar vidéki szőlőbirtokosok elhatározták, hogy Öfelsége II. Carol király hathatós segítségét meghálálendő kastélyt építenek és szőlőt ajándékoznak Öfelségének.

— A belga király londoni látogatása. Brüsszelből jelentik: III. Lipót király a piemonti hercegnő kíséretében ma reggel Angliába indult. A belga uralkodó nővére társaságában néhány napot tölt Anglia fővárosában és vasárnap reggel tér vissza Belgiumba.

— Frank német igazságügyminiszter Budapesten. Budapestről jelentik: Dr. Frank német igazságügyminiszter ma Budapestre érkezett, ahol előadást tart a német jogról. Az igazságügyminisztert Horthy Miklós kormányzó is fogadja.

„S C A L A” NAGYFILMEK SZINHAZA

TEL.: 20-10.

Egész héten! A legnagyobb siker!

A legforróbb kaland
(MANUELLA)

Dorothy Lamour, Ray Milland

Tengerpart, alkony, kis mexikói ledny..

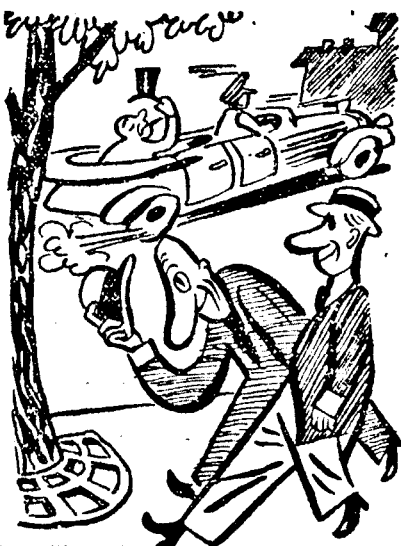
Mától minden zenekar ezt a bűbajos dalt játsza!

Journal: 5, 7.15 és 9.15 órakor.

— Film készül a királyi hadgyakorlatokról. Bucarestből jelentik: A Galati környékén folyó hadgyakorlatról hosszú filmet készítenek, amit a külföldön is terjeszteni fognak. A hadgyakorlatok tegnapi napján első ízben történt, hogy nagyarányú légiútközvetítés történt. A bugeaguli hegyeket a „vörös” csapatok foglalták el és most innen uralják Galati és Bráila egész környékét. A gyakorlaton a haditengerészet egységei is résztvettek.

— Kemál állapota továbbra is súlyos. Isztambulból jelentik: Tegnapi Dolma Bakse-palotában minisztertanács volt, amely a köztársasági elnök betegsége miatt ült össze. A német távirati iroda szerint, bár a legutóbb kiadott orvosi jelentés szerint Kemál Attaturk állapotának javulásáról szól, mégis megállapítható, hogy a köztársasági elnök állapota rendkívül súlyos.

Munkamegosztás

— Látod azt az urat az autóban..? Az egy kollégám a bankból..

— Ugyan! És mi a beosztása..?

— Öneki kell aláírni azokat a leveleket, amiket én írok meg előre a gépen..

2500 éves báli napló

„Az éjjel nagyon jól mulattam a bálban. Engur egy zárdatiszt, a palota ajtajában megállított s elragadtatással mondta, hogy milyen szép vagyok. Képenyembe burkolóztam és gyorsan távoztam. Holnap este vele táncolok. Szép és férfias”. Az önvallomás azután így folytatódik: „Engur sokat ivott és velem táncolt. Elragadtott bókjaival. Azt mondta, hogy olyan nő, mint én, legalább megér öt szamarat. Amikor távoztunk, két másik tisztt jött utánunk. Engur mégis átkarolt, de ajtétközt a dühtől. Én is. Borzaszó, hogy nem lehtettünk egyedül”. Ez a bál naplót francia tudósok találták az ókori Ur vidékén, Chaldeában. Ékirással köbe van vésvé. A napló Bel Shalt Nannar hercegnőtől, a bibliai Baltazar király hugától származik, aki korának legműveltebb gámája volt. Palotájában leányegyetemet tartott, saját muzeuma volt és egy tücat tudóssal ásott „ókori” emlékek után. És mindez kétezeröt száz évvel ezelőtt történt.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 11.75, London 20.99, Newyork 440, Brüsszel 74.40, Milánó 23.15, Amszterdam 239.40, Berlin 176.30, Szófia 5.40, Prága 15.15, Varsó 82.62, Belgrád 10.00, Bucureşti 3.25.

— Uj magassági repülő-világrekord. Stuttgartból jelentik: Helmuth Kalbstein, a Klemm repülőgépgyár zö-pilótája tegnap magassági világrekordot ért el, amennyiben könnyü gépével 8350 méter magasságot ért el és ezer méterrel túlhaladta a francia rekordot.

— Pacha Agoston dr. püspök Aradon. Az aradi minorita-templomban október 26-án este 7 órakor kezdődik meg a lelkigyakorlat, amelyet ezuttal dr. Csipak Lajos c. kanonok, csikszeredai főgimnáziumi igazgató, a mindenkori katolikus nagygyűlések ismert szónoka vezet. A lelkigyakorlatok részletes programját dr. Lakatos Ottó, aradi plébános, szentszéki tanácsos a mai nap folyamán kiadott felhívásában ismerteti: Szombaton este éjfélig tartó szentségimádás, vasárnap reggel 7 órakor közös szentáldozás lesz, vasárnap este 6 órakor pedig ünnepi körmenet lesz, amelyet dr. Pacha Agoston püspök vezet.

— Januárban lép életbe az új polgári törvénykönyv. A törvényelőkészítő tanács jelenleg az egységesített polgári törvénykönyv tervezetén dolgozik. A tervezet előkészítése után azt az igazságügyminiszteriumban tanulmányozzák. Az előjelek szerint az új, egységes polgári törvénykönyv január közepén készül el és akkor kerül sor az alkalmazására is.

— A szovjet posta „reformra” szorul. Helsinkiből jelentik: Az „Izvesztija”, a szovjetkormány felhivatalos lapja nemrég ajánlott levelet kapott a közlekedésügyi népbiztosságtól, amelynek hivatala a lap szerkesztőségének szomszédságában van. Miután a levél a néhány lépésnyi utat két nap alatt tette meg, a lap szerkesztősége a postaszolgálat gyorsaságának kipróbálására a szomszédos postahivatalban saját címére ötven levelet adott fel, amelyek közül egy nap mulva tizet, két nap mulva még négyet kapott meg, tizenhárom levél pedig elkallódott. A vörös felhivatalos lap ezek alapján megállapította, hogy a szovjet-postaszolgálat „még némi javításra szorul”.

— Koszorumegváltás. Meer Ármín ravatalára szánt koszorumegváltás címen a Szeretetház javára Schwartz Simon és Fia et Co. 100 leit adományozott.

O Egy newyorki rögbicsapat Bucarestiben szeretne játszani. A jenkik januárban akarnak játszani: megírták nekik, hogy Bucarestiben januárban a korcsolyán kívül más szabadidéri sportot nem üznek.

— MALENKOV A GPU UJ FŐNÖKE. Varsóból jelentik: Lapjelentések szerint a GPU főnökévé Malenkovot nevezték ki. Malenkov a szovjet legfelsőbb bíróságának volt a tagja.

— A Hitler-Ifjak vezérkarának főnöke Bucarestben. Az elmúlt este Bucarestbe érkezett Lauterbacher, a Hitler-Ifjak vezérkarának főnöke, Baldur von Sirach birodalmi ifjusági vezér adjutánsa. A vendéget a Stra-

— Jelentkezések katonaugyben. A második kerületi rendőrség ezuton hívja fel az 1918., 1919., 1920. és 1921-ben született ifjak figyelmét, hogy katonaugyük rendezése végett haladéktalanul jelentkezniök kell a második kerületi rendőrségen. A jelentkezés azok számára is kötelező, akik naturalizálás után szereztek meg az állampolgárságot.

— Az Aradi Torna Egyesület a csillagtúra helyett vasárnap a reggel 8 órai villamossal menedékházhelykutató-turát rendez a Hegyalla legszebb hegyeire, melyen szívesen lát minden turistát és általuk hozott vendéget. Utirány megbeszélés a villamoson. Vezető: Glück László.

— Őrizetbevevett kolozsvári orvos. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári állambiztonsági hivatal őrizetbe vette dr. Apostolescu Victor outani orvost, akit államellenes és tiltott politikai tevékenységgel vádolnak. Az őrizetbevevett orvost átszállították a hadbírótság fogházába.

Kalmár József

rádió- és electro-technikai vállalat
Strada Bratianu 1. szám alatt. Telefon 11-10.

A világ legnagyobb
radiói, 1938-1939
tipusok állandóan
raktáron.

Minerva, Zerdik,
Columbia, Helium

világmarkák
kedvező
részlet-
fizetésre
kaphatók.

Szabálytalanul működő aradi iparvállalatok ügye az egészség- ügyi bizottság előtt

A város egészségügyi bizottságának legutóbbi ülésén több aradi vállalat egészségügyi engedélyének ügyével és helyzetével foglalkoztak. Legérdekesebb volt ezek között a cukorgyár ellen felmerült panaszok és az ezzel kapcsolatos vizsgálat esete. A cukorgyár környékének lakói — mint már régebben is több ízben — panaszt emeltek, mert a gyárvállalat mellőzi az egészségügyi rendszabályokat. A vizsgálat, amelyet a panaszok ellenőrzésére folytattak, nemcsak a kifogások helytállóságát igazolta, de az is kiderült, hogy a cukorgyár nem rendelkezik kellő és érvényes egészségügyi engedéllyel. A bizottság ülésén elhatározták, hogy ilyen engedélyt a számos szabálytalanság miatt nem adnak a vállalatnak, egyben pedig kötelezik az igazgatóságot, hogy a megengedett helyen vagonvágányok elhelyezését rászorítva záros határidőn belül távolítsa el. Ellenkező esetben a városvezetés maga gondoskodik az elszállításról, természetesen a gyár költségére. Értesülésünk szerint a cukorgyár megfelelően ezt a határozatot.

Foglalkozott az egészségügyi bizottság az ARMATURA gyárvállalat ügyével is. Az Armatura ellen szintén a környék lakói emeltek panaszt és ennek kivizsgálása során megállapítást nyert, hogy ez a vállalat sem rendelkezik megfelelő egészségügyi engedéllyel. A vállalat igazgatósága arra az álláspontra helyezkedett, hogy 1933-ban megszerezte a szükséges egészségügyi engedélyt, de a főorvosi hivatal ezzel szemben megállapította, hogy 1935-ben megnagyobbították a gyárat és az ekkor kiadott új egészségügyi engedélyt a miniszterium megsemmisítette. Ez az ügy tulajdonképpen már a legutóbbi megelőző egészségügyi bizottsági ülést foglalkoztatta és ekkor öt szavazattal volt ellenében úgy döntöttek, hogy az Armatura tovább dolgozhatik. Coliniu Romuold dr. főorvos megfeleltette ezt a döntést és ilyen előzmények után történt, hogy az Armatura most ismét az egészségügyi tanácsához fordult: új egészségügyi engedély kiadását kérte. A főorvos közölte az ülésen, hogy mivel az új letelezés feleltetés alatt áll, az új kérvényt nem is bocsátja érdemi tárgyalás alá.

— Ipari oktatás az aradi zsidó elemi iskolában. Az aradi zsidó hitközség országos jelentőségű ujjtást vezetett be az aradi zsidó elemi iskolában. Az aradi zsidó hitközség vezetőségének határozata alapján az elemi iskolai tananyagba beiktatták az ipari szakmák gyakorlati elsajátítását is. A hitközség igen nagyjelentőségű és korszerű kezdeményezése alapján az idei tanévben a zsidó elemi iskola épületében lakatos-mechanikus és asztalosműhelyt rendeztek be, ahol az elemi iskola 4-7 osztálybeli tanulóit képzett iparosok szerszámkezelésre és a nyersanyagok felismerésére tanítják.

Robin Hood az Urániában!

— Harmincezer frank jutalom a becsületes megtalálónak. Párisból jelentik: Grace Moore, a világhírű filmszínésznő, aki néhány nap óta Párisban tartózkodik, a minap éjszaka egy autótaxiban elvesztette százezer frank értékű gyémánt mellűjét. A művésznő még az éj folyamán bejelentette az esetet a hatóságoknak és a rendőrség azonnal megindította a nyomozást. Grace Moore 30.000 frank jutalmat ígért a becsületes megtalálónak. A mellű eddig még nem került meg.

— A véres Nilus. Kairóból jelentik: Rendkívül érdekes természeti jelenséget tapasztalnak a Nilus folyása mentén. Nagy rémületet váltott ki ugyanis a felhagyó lakosság körében az, hogy a Nilus vize néhány napig vérvörös volt. Három nap elteltével a Nilus ismét visszaverte régi színét. A tudósok megállapítása szerint a színváltozás egy, a Nilus medrében úszó növénynek tulajdonítható.

— Meghamisította okmányait a menyasszony. Bucurestiből jelentik: Stefănescu Emilia bucuresti-i tisztviselő menyasszony volt és be kellett szereznie okmányait az anyakönyvi hivatal számára. A menyasszony, aki a múlt század végén született, restellte évei magas számát fiatal vőlegény előtt és hűségéből sajtókezelőleg kijavította születési évszámát a keresztlevélben. A megfiatalítási operációt, amely a keresztlevéllel történt, észrevették az anyakönyvi hivatalban és az ügyet áttették az ügyészségre. A menyasszony ellen, aki hűségéből el akarta tagadni a korát, a bucuresti-i ügyészség okmányhamisítás címén indított eljárást.

A békekötés óta

5 millió ember halt meg háboruban

Egy angol statisztikus kiszámította, hogy a versaillesi békekötés óta a világ különböző részein mintegy 5 millió ember pusztult el háboruban. Bolívia háboruja Paraguay ellen 100.000 ember életébe került. Olaszország abessziniai hódítása 55.000 emberéletet követelt, a japán-kínai háboruban eddig több mint 1 millió ember esett el. A spanyol háború eddigi mérlege 1.200.000 halott. Ha most ideszámítjuk a harcokban szerzett sebesüléseket következtében meghaltakat, akkor kiderül, hogy az 1918-ban beállott és azóta dúló béke 5 millió embert vitt el a különböző csatatereken.

— Elektromos szenzációk a jövő évi zürichi kiállításon. A Zürichben 1939. májusában megnyíló és októberig tartó országos kiállításon számos feltűnő érdekesség és újdonság kerül bemutatásra. Így kiállítanak egy ötvenezer Woltra berendezett egyenáramú szerkezetet, amely világító lángnyelveket lövel ki. Külön érdeklődésre tarthat számot az üveg mögött bemutatásra kerülő magasfeszültségű laboratórium. Itt kerül bemutatásra egy kétmillió Woltos generátor, mely mesterséges villámot állít elő és egy hárommillió Woltos magasfeszültségű generátor, amelyet tudományos kísérletekre használnak.

Pécskán október 23-án, vasárnap délután

Arad legjobb műkedvelői megismétlik a Vakok Egyesülete javára Aradon, az Iparos Otthonban f. hó 16-án eljátszott kabarészámukat, amelyekkel óriási sikert arattak és a nézőkkel zsúfolt terem

4 órán át megszakítás nélkül kacagott

Műsor: 1. Szerelik a neont, 2. A nászutasok, 3. Agglegények klubja, 4. Az udvari bolond.
Szereplők: Pollatsek Kató, Mende Margareta, Mende Betty, Reisz Ferenc, Buda József, Mende Lajos, Balogh János, Borai, Arnstein Sándor, Bertha Gyula, Baranyi Gyula. Az előadást a közismert kitiűnő Marnai-Arnstein Sándor rendezi.

— Idejében kiürítették az elcsatolt német területen levő gabonarakarátokat. Prága. A „Venkov” írja: A Csehszlovák Gabonafarsaság idejében intézkedett az iránt, hogy ama gabonatermentesítési raktárakat, amelyek az elcsatolt területen vannak, kiürítsék. Az utolsó etapp elfoglalása előtt még 500 vagon terményt helyeztek át a megmaradt területre az ugynevezett termentesítési raktárakból. Ezen akció által az összes gabonatermentesítési raktárakat idejében a megmaradt területre szállították.

— CSAK HOSSZU JEGYESSÉGNEK LEHET JÓ HÁZASSÁG A VÉGE...? Fokvárosból jelentik: Bedenret képviselő, a délafrikai parlament tagja, javaslatot terjesztett a képviselőház elé olyan értelemben, hogy a jövőben az esküvőt csak akkor engedélyezzék, ha azt legalább egyévi jegyesség előzte meg. Javaslata a képviselő azzal indokolja, hogy az utóbbi időben feltűnően szaporodtak a válások és egy házasság csak akkor lehet jól megalapozott, ha a házaspár előzőleg jól ismerik egymást. Ehhez pedig legalább egy év szükséges.

Kétezer csehszlovákiai menekültet hajlandó befogadni Anglia

London. (Rador.) A Daily Mail jelenti, hogy a Csehszlovákiából menekültek közül kétezer személyt a brit kormány hajlandó Angliába befogadni a legközelebbi jövőben.

Ujabb arzénos tömeg- bűnper Magyarországon

Budapest. A pestvidéki törvényszék ma kezdte tárgyalni az alsónémeti arzénos tömegmérgezés ügyét. A bűnpernek 5 vádlottja van. Borbély Miklós alsónémeti öreg gazda hét esztendővel ezelőtt felosztotta birtokát gyermekei között. Borbély Kálmán nevű fia 7 holdat, míg a többiek fejenként csak 5 holdat kaptak. Ezért a testvérek elhatározták, hogy elteszik láb alól jd. Borbély Miklóst, valamint Borbély Kálmánt és annak családját s utána magukhoz kanarítják a vagyont. Ezért megbízták sógorukat, Fazekas Pál malommunkást, hogy pusztítsa el az öreget és Kálmán családját. Fazekas mérget kevert ezek lisztjébe és ettől Borbély Kálmán 6 hónapos fia és Fazekas felesége meghaltak, míg a család 14 tagja súlyosan megbetegedett. Fazekas beismerte annak idején a bűntettet és a tárgyaláson sem vonta vissza vallomását. A tárgyalás napokig el fog tartani.

— Antal István dr. magyar államtitkár visszakérült az igazságügyminiszteriumhoz. Budapestről jelentik: Antal István dr. magyar államtitkár, aki az utóbbi időben a miniszterelnökék mellett működő propagandaosztály vezetője volt, ismét visszakérült az igazságügyi miniszteriumhoz, miután annak idején csak ideiglenes jelleggel bízták meg a magyar propagandaosztály vezetésével.

— Műselyem nyírfaiból. Stockholmból jelentik: Håglund egyetemi tanár megállapította, hogy a nyírfaát igen jól lehet használni olyan papép előállítására, amelyből műselymet készíthetnek. Håglund a svéd akadémia megbízásából már 1936. óta végzett buvárlatokat ebben az irányban; előzetes kísérleteinek bírálati eredményei után a kísérletek most már jóval szélesebb alapokra helyezik és remélik, hogy az eljárás sikerül a jövő évre teljesen kidolgozni. A felkészülésnek rendkívül nagy jelentősége van gazdasági szempontból Svédországra nézve, minthogy nyírfaállománya igen nagy és közel hét százaléka az egész faállománynak.

Robin Hood az Urániában!

— Felesleges már az autókön a sebességváltó. Londontól jelentik: A British Association cambridgei ülésén Lea egyetemi tanár bejelentette, hogy Salerni Péter olasz kapitány olyan áttételi rendszert talált fel gépkocsik számára, amely teljesen feleslegessé teszi a sebességváltót. A sebességváltó ezentúl kizárólag az elő- vagy hátrahajtás irányítására szolgál. A találmány lényegében a folyadék útján való erőátvitelen alapszik: A közönséges gépkocsimotor mozgásban tart egy szivattyút, amely olajat vezet zárt körforgásban a motor lendítő kerekével közvetlen összeköttetésben álló turbinára. Salerni elkészítette első kísérleti kocsiját és már százezer kilométert tett meg vele ahétkül, hogy az áttétel kimerült volna. A gépkocsi ötven kilométeres sebességből hat másodperc alatt meg tud állni. Olajfogyasztása jelentős mértékben kevesebb a szilárd mechanizmusú áttétellel futó kocsiénál. A gépkocsi egyébként Cambridge uccáin is látható volt.

— Turisztika. A „Kárpát” turista-egyesület Czárán osztály kirándulásai. Szombaton délután fél 3 órai villamossal Livádán keresztül Kaszojára, másnap vissza. Vezető: Mihalik Gyula. Este 6 óras indulással Pankotára, ahonnan autokamionna! Kaszojára. Erre a kirándulásra jelentkezéseket Sándor I. és Társas-iroda vesz fel. Vasárnap reggel 7 óra 55. p. villamossal Kovaszinc—Ciciora—Hidegfórrás—Almásvölgy—Liváda. Vezető: Orosz György. A kirándulásokat csak kedvező idő esetén tartjuk meg. Figyelmeztetjük tagjainkat a villamosvasut menetrendváltozására és a Radna, Pankota végállomásokról vasárnaponként este 9 óra perckor induló vonatpár megszűnésére.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

PÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinánd
ROZS gyógyszerár, Piața Avram Iancu

Győzdjék meg! Legolcsóbb férfiruha, fiuruha, bőrkabát, télikabát különlegességek

MUZSAY JÓZSEF cégnél Arad, a színházsal szemben.

SPORT KÖZLÖNY

Véglegesen kijelölték a nemzeti bajnokság hátralevő műsorát

Milyen mérkőzések vannak még hátra

A nemzeti bajnoki bizottság tegnapi ülésén véglegesen kijelölte a nemzeti bajnokság hátralevő mérkőzéseinek pontos műsorát. Ez a következő:

Október 23: Juventus—Gloria, AMTE—Kinizsi, Ripensia—Sp. Studentesc, Venus—Victoria, Tricolor CFPV—UDR, Carpati—Rapid.

November 6: Gloria—Tricolor CFPV, Rapid—Sp. Studentesc, Venus—Carpati, UDR—AMTE, Kinizsi—Juventus, Victoria—Ripensia.

November 20: Gloria—Kinizsi, Victoria—AMTE, Venus—UDR, Juventus—Carpati, Ripensia—Rapid, Tricolor CFPV—Sp. Studentesc.

November 27: Gloria—AMTE, Juventus—Tricolor CFPV, Kinizsi—Victoria, Carpati—Ripensia, Sp. Studentesc—Venus, UDR—Rapid.

December 4: AMTE—Carpati, Ripensia—Gloria, UDR—Juventus, Sp. Studentesc—Kinizsi, Rapid—Victoria, Tricolor CFPV—Venus

A táblázat sorrendjében a csapatoknak az alábbi ellenfelekkel kell tehát még megküzdeniük az őszi idény folyamán:

Venus: Victoria, Carpati, UDR, Sp. Studentesc, Tricolor CFPV.

Carpati: Rapid, Venus, Juventus, Ripensia, AMTE.

Ripensia: Sp. Studentesc, Victoria, Rapid, Carpati, Gloria.

Victoria: Venus, Ripensia, AMTE, Kinizsi, Rapid.

Juventus: Gloria, Carpati, Kinizsi, Tricolor CFPV, UDR.

Rapid: Carpati, Sp. Studentesc, Ripensia, UDR, Victoria.

Sp. Studentesc: Ripensia, Rapid, Tricolor CFPV, Venus, Kinizsi.

UDR: Tricolor CFPV, AMTE, Venus, Rapid, Juventus.

AMTE: Kinizsi, UDR, Victoria, Gloria, Carpati.

Kinizsi: AMTE, Juventus, Gloria, Victoria, Sp. Studentesc.

Tricolor CFPV: UDR, Gloria, Sp. Studentesc, Juventus, Venus.

Gloria: Juventus, Tricolor CFPV, Kinizsi, AMTE, Ripensia.

Itt írjuk meg, hogy október 30-án és november 13-án kupamérkőzések kerülnek lebonyolításra és a november 13-iki fordulón már az A) ligás csapatok is bekapcsolódnak a kupaküzdelmekbe.

Nagy formában az AMTE csatárai

Az AMTE szerdán tartotta meg szokásos nagy kétkapus edzését, amelyen főleg a csatlánc játszott nagy kedvvel és valósággal ontotta a gólokat. A játékosok valamennyien egészségesek és így a Kinizsi ellen is a Juventus felett győztes csapatát állítja ki a munkásgyűlés. Az AMTE pénteken tart még kiadós edzést és ezzel be is fejezi előkészületeit.

UJ KÖNYVEK

— Vidám és érdekes olasz nyelvkönyv. A Lingua nyelvgyakorló olvasmányok sorozatában új olasz kötet jelent meg „Com' é facile!” címmel. Vidám és érdekes olvasmányokat tartalmaz a nyelvismeret bővítésére. Összeállította, a nehezebb szavak jelentésével és nyelvtani magyarázatokkal ellátta dr. Király Rudolf, áll. gimn. tanár, az Olasz Kir. és Cs. Követség nyelvtanfolyamainak tanára. A kötetet Ryssz Róbert pompás rajzai élik. Vidám nyelvtanító sorozat eddigi kötetei: 1. sz. Komm' und lach' mit! 2. English made easy!, 3. Péle-Méle, 4. Com' é facile, 5. English for all!, 6. Lectures amusantes. Kötete 59.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérjen teljes nyelvkönyv- és szótárjegyzéket.

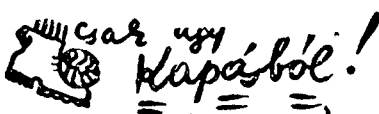
— Vidám francia nyelvkönyv. A Lingua nyelvgyakorló olvasmányok sorozatában új francia kötet jelent meg „Lectures amusantes” címmel. Vidám és érdekes olvasmányokat tartalmaz a nyelvismeret bővítésére. Összeállította, a nehezebb szavak jelentésével és nyelvtani magyarázatokkal ellátta dr. Garzó Miklós, a Francia Követségi Nyelviskolák igazgatója. A köteteket nemcsak Török János pompás rajzai élik. Vidám nyelvtanító sorozat eddigi kötetei: 1. sz. Komm' und lach' mit!, 2. English made easy, 3. Péle-Méle, 4. Com' é facile, 5. English for all!, 6. Lectures amusantes.) Kötete 59.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérjen teljes nyelvkönyv- és szótárjegyzéket.

— Humoros angol nyelvtanító. A Lingua nyelvgyakorló olvasmányok sorozatában új angol kötet jelent meg „English for all” címmel. Vidám és érdekes olvasmányokat tartalmaz a nyelvismeret bővítésére. Összeállította, a nehezebb szavak jelentésével és nyelvtani magyarázatokkal ellátta ifj. Kunfalvi Rezső, a budapesti angol nyelviskola főtitkára. A kötetet Forrai Zoltán pompás rajzai élik. Vidám nyelvtanító-sorozat eddigi kötetei: 1. sz. Komm' und lach' mit!, 2. English made easy!, 3. Péle-Méle, 4. Com' é facile, 5. English for all!, 6. Lectures amusantes. Kötete 59.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérjen teljes nyelvkönyv- és szótárjegyzéket.

A szövetségi díj

mérkőzései során vasárnap a Gloria a Titanus ellen 3:0 arányban, a Transilvania a Crisana ellen 3:2 arányban győzött, az ATE—Hakoah mérkőzés pedig gólnélküli döntetlennel végződött. Az utolsó őszi forduló előtt a táblázat a következő:

1. AMTE	5	4	—	1	19	3	8
2. Gloria	5	4	—	1	18	5	8
3. Transilvania	5	3	1	1	15	13	7
4. ATE	5	1	1	3	8	19	3
5. Crisana	6	1	1	4	7	18	3
6. Hakoah	4	—	3	1	3	10	3
7. Titanus	4	1	—	3	7	9	2

A fővárosban vasárnap két mérkőzést bonyolítanak le: a Juventus—Gloria és a Venus—Victoria mérkőzéseket. Tekintettel arra, hogy a Venus és a Victoria a szabály értelmében 3 nappal előbb nem kérték, hogy ne közös rendezésben bonyolítsák le a mérkőzéseket, a két mérkőzés megtartását hivatalból közös programra írták ki.

A Venus válogatott hátvédjének játékjogát tudvalevően 15 napra felfüggesztették olyképen, hogy a felfüggesztő határozat a legközelebbi fejelemi vétség esetén lép életbe. A Venus a szövetség fejelemi bizottságának határozatát megjellegzte.

A bírótestületi szabályzatokban az illetékesek bizonyos változtatásokat vettek tervbe és ezek megvitatására a közeljövőben bíró-kongresszust hívnak egybe. Az értekezletet valószínűleg Brassóban tartják meg és azon az egyes testületek elnökeikkel képviseltetik magukat.

A fővárosi csapatok az idény végére nagyszabású körmérkőzéseket terveznek, amelyet december elején a fővárosban bonyolítanak le. A körmérkőzés résztvevői a tervek szerint a Venus, Ripensia, Rapid és Juventus csapatok volnának.

Ismét új összeállításban játszik az AAC vasárnap

Hakoah—Mica vasárnap délelőtt az AAC-pályán

A vasárnap győztes AAC csapatán két helyen változtattak és most már a vezetőség bizik abban, hogy az együttes hibátlanul játszik a következő mérkőzésén a Transilvania ellen. A csapatból kimaradt Koluncsics, akinek helyét Miklósi foglalta el, míg bajösszekötőt Kozsnica fog játszani, akinek a pihenő használt. A csapat vasárnap délelőtt háromnegyed tíz órakor a Transilvania ellen a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet: Hofer—Uji, Zwitkovics—Lipourar, Zoller, Miklóssy—Eberlein, Komjáthy, Vassa, Kozsnicza, Prokoptz.

Az AAC mérkőzése után kerül sor a Hakoah és a Mica találkozójára. A kitűnő brádi együttes bizonyára ismét szép játékot produkál. A Hakoah, amelyet gyökeresen átszervezték, a maga részére szeretné megszerezni a győzelmet és első vereséget mérni a Micára.

Lemondotta Románia a Csehszlovákia elleni mérkőzést, viszont október 30-ikán a lengyelek játszanak Bucurestiben

Bucuresti. A román labdarugó szövetség táviratilag lemondotta az október 28-iki prágai Benes-kupa mérkőzést, miután a csehek ismételt sürgetésre sem adtak választ és az idő rövid már a válogatott csapat megfélelő előkészítésére.

Ugyanakkor a román szövetség értesítette a lengyel szövetséget is a prágai mérkőzés lemondásáról és kérte, hogy október 30-án Lengyelország válogatottja játszik Bucurestiben.

O 429 cm.-t ugrótt ruddal Osolin szovjet atléta. Ez Európa-rekord lenne, de a szovjet nem tagja a nemzetközi szövetségnek és így nem hitelesítik. Egyébként éppen a rudugrásban van érvényben a legrégibb Európa rekord: 425 cm., a norvég Hoff ugrotta 1925-ben.

HAMBURG-AMERIKA LINE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Közép-amerika, Kuba-Mexiko, Dél-amerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandindia

Tengeri utazások

tökéletes

üdülés: és sok örömet nyújtanak!

Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szigeti utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentúli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.

képviselőtélénél:

Künstler utazásiroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Banca Națională aradi fiókja november első felében megkezdi a kisebbségi szövetkezetek felülvizsgálását

Olosó hitelt kapnak a Jegybanktól az életképesnek talált hitel-, fogyasztási, termelő- és gazdasági szövetkezetek

Tamasdan Liviu, a Banca Națională aradi fiókjának igazgatója magához kérte Horváth Józsefet, a Kolozsvár központtal működő gazdasági és hitelszövetkezetek szövetségének aradi ellenőreit. Mint ismeretes, a nemzetgazdasági minisztérium határozatának értelmében felülvizsgálják az összes szövetkezeteket életképességük szempontjából és azokat, amelyek életképeseknek találják, olosó hitellel látja el a Jegybank. A szövetkezetek felülvizsgálása elsősorban a könyvelésre, másrészt pedig az ügykezelésre terjed ki.

A Jegybank igazgatója közölte Horváth Józseffel, hogy a többségi szövetkezetek felülvizsgálata már befejezéshez közeledik és ennek megtörténte után, még november hó első felében sor kerül az arad megyei kisebbségi szövetkezetek felülvizsgálatára. Minden szövetkezetnél november elsejével nyers mérleget készítenek a helyszínen és a szövetkezetnél tapasztaltokról jelentést tesznek az ellenőrök. Ezek az ellenőri jelentések alapul szolgálnak a szövetkezeteknek nyújtandó hitel kérdésében.

Horváth József ellenőrt arra kérte a Banca Națională igazgatója, hogy legyen a Banca Națională ellenőreinek segítségére ott, ahol erre szükség lesz. Kérte, hogy a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége kötelekébe tartozó szövetkezeteket a Banca Națională vizsgálatáról már most tudassa, hogy a tagszövetkezetek az ellenőri gárda rendelkezésére álljanak. Horváth József javaslatára egyik arad megyei tagszövetkezetnél közös vizsgálatot

tartanak, hogy a Banca Națională ellenőri kara alaposan megismerhesse ezeknek a szövetkezeteknek könyvelési rendszerét, ami által lényegesen megkönnyebbül a vizsgálat. Értesülésünk szerint az első vizsgálatot az arad-gálai hitelszövetkezetnél tartják meg.

A kérdésről az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Horváth József ellenőrral, aki a következőket mondotta:

— A Banca Națională kilátásba helyezte, hogy mindazon hitel-, gazdasági és más szövetkezeteket, amelyeket ellenőrei életképeseknek találják, hitelben részesíti, tekintet nélkül arra, hogy többségi vagy kisebbségi szövetkezetek. A kisebbségi szövetkezetek helyzete Arad megyében általában jónak mondható és a megyében működő gazdasági és hitelszövetkezetek 26 tagszövetkezte közül legalább 20 szövetkezetnél számíthatnak arra, hogy a Banca Națională által életképeseknek minősítik őket. Remélhető tehát, hogy a november hó folyamán befejezést nyerő vizsgálatok után a hitelszövetkezeti központ körzetébe tartozó szövetkezetek is hitelt fognak élvezni a Banca Naționalától. Ez természetesen igen jó kihatással lesz a szövetkezetekre és arra a társadalmi rétegre, amelyből a szövetkezeti tagok többsége kikerül. Azok a szövetkezetek, amelyek részére a Banca Națională ellenőrei nem javasolnak hiteket: vagy a gazdasági és hitelszövetkezetek központjától nyerneik majd támogatást vagy pedig fúzió után történik gondoskodás ezek további működéséről.

Emlékiratban emelnek panaszt a miniszterelnöknél az aradi cipészek a faszeg-kartell ellen

Továbbra is fenn akarják tartani a kétszáz éve működő cipész szindikátust

Nagy érdeklődés mellett tartott taggyűlést az aradi cipézmesterek szindikátusa, Ilica Gheorghe elnöke mellett. A gyűlésen nemcsak a tagok jelentek meg, hanem számosan azok közül, akik távol maradtak eddig a szindikátus munkájától. A napirend tárgyalása során két fontos kérdéssel foglalkoztak. Az egyik az új céhtörvénnyel kapcsolatban előállított helyzet, a másik pedig a faszeg-kartell által életbeléptetett áremelések elleni tiltakozás.

A taggyűlés elhatározta, hogy a kétszáz éve működő cipézsindikátust az új törvény alapján átszervezve továbbra is fenntartja és ennek érdekében összekötöttségbe lép a temesi helytartóság területén lévő többi cipézsindikátusokkal, valamint a bucarestii Sf. Spiridon cipésszövetséggel.

Ilica Gheorghe elnök ezután a faszeg-gyárosok által a közelmúltban létrehozott kartell működésének hatásairól számolt be.

— Mig a kartell megalakulása előtt — mondotta — a faszeg kilogrammonkénti ára 18 lei volt, közvetlenül a kartell működésének megkezdése után 44 leire emelkedett a kilogrammonkénti ár. Ugyanakkor pedig az eddig működő 32 faszeg-gyár közül 27 beszüntette üzemét és a tovább is dolgozó öt gyár jövedelméből részese-dik minden üzemen kívül helyezett gyár.

Javaslatára a taggyűlés elhatározta, hogy emlékiratot intéz a miniszterelnökhöz, a nemzetgazdasági miniszterhez, valamint az igazságügyi miniszterhez és a kartellek elleni küzdelemre hívja fel a bucarestii Sf. Spiridon cipésszövetséget is. Az emlékiratban rávilágítanak a faszeg-kartell megalakulása óta bekövetkezett 150 százalékos drágulásra és a kormány védelmét kérik azokra az esetekre, amikor a kartellek olyan intézkedé-

seket hoznak, amelyek a fogyasztótömegek érdekeit sértik. Annak tanulmányozására kérik a kormányt, hogy vajon a kartellek nem gyakorolnak-e az árak alakulására olyan befolyást, amely ellenkezik a kormány szándékaival, figyelembe véve azt, hogy a kormány megfeszített erővel küzd a drágaság ellen. Az emlékiratot Ilica Gheorghe elnök és Petrisor Cuzman titkár írta alá.

A gyűlés befejezésekor az elnök felhívta a tagok figyelmét arra, hogy minden kedden este továbbképző szakmai vita-estét rendeznek, amelyen a szindikátus minden cipézmestert szívesen lát.

Balkán-'engely létesítése német befolyás alatt

A Havas jelenti Párisból: Az Excelsior foglalkozik Funk dr. német gazdasági miniszter balkáni utjával és megállapítja, hogy a miniszternek Jugoszláviában, Bulgáriában és Törökországban tett kijelentései nem hagynak kétséget a német birodalom azon szándéka felől, hogy a dunai és balkáni országok piacát ellenőrizze és megszerze ezen országok gazdasági termékeinek német iparcikkokkal való kicserélését. Közép- és Kelet-Európában a szabad versenyre nyílik tér, mert nem hihető, hogy Franciaország, Anglia, Olaszország és Amerika könnyen kiszoríthatnák magukat.

A Le Peuple szerint Németország siet, hogy minél jobban kihasználhassa müncheni sikerét. Berlini hír szerint a jugoszláv, török és bolgár gazdasági miniszterek a legközelebb Berlinbe utaznak Németország ilyenformán nemzeti szociálista jelvény alatt balkáni tengerlet létesít, mely az Északi-tengert a Fekete-tengerrel köti össze.

Ma este 9 órakor:

MEZEI PACSIRTA

slágeroperett. Vegye meg a jegyét!

Megszüntették a prágai német kereskedelmi akadémiát

Prága két német színháza beszüntette előadásait

Prágából jelentik: A nyolcvankét év óta működő prágai német kereskedelmi akadémiát megszüntették és helyébe cseh kereskedelmi iskolát létesítettek. Prágában két német színház működött. Mindkettő beszüntette előadásait. Hivatalos kimutatás szerint Csehszlovákia a különböző területi átcsatolások következtében összesen huszonhét fürdőhelyet veszített el.

A hiányosan felülbélyegzett számláknál egyetemleges felelősség áll fenn

A nemzeti repülőalap igazgatósága felhívja az összes iparosok és kereskedők figyelmét arra, hogy a számláknak repülőbélyeggel való felülbélyegzését szigorúan ellenőrizzék, mert a büntető rendelkezések igen szigorúak. A kereskedőnek minden áru átvételénél számlát kell követelnie. A számlát két évig meg kell őrizni, ellenkező esetben a repülőilleték ötszöröse és azonkívül 20.000 lei a büntetés. A repülőbélyegeket nemcsak fel kell ragasztani, hanem azonkívül tintával, vagy pecséttel meg kell semmisíteni, ellenkező esetben a büntetés minden egyes esetben 2000 lei. Amennyiben valamelyik számla nincsen kellőleg repülőbélyeggel ellátva, úgy nemcsak a számla kiállítója, hanem az a kereskedő is felelős, aki a számlát kapta. Hasonlóképpen nyomtatványoknál a repülőbélyegeket alkalmazásáért nemcsak a nyomda, hanem a nyomtatvány megrendelője és használója szintén felelős.

Módosították a munkatörvényt

Rendelet-törvénnyel módosították az eddigi munkatörvény 49, 78 és 89 szakaszát. A 49. szakasz úgy módosul, hogy a munkaadó köteles alkalmazottjának évente a következő szabadságot adni: 1—3 évi szolgálat után 7 nap, 3—5 év után 14 nap és 5 éven túl minden egyes évért egy nappal több. A szabadságidő azonban a 30 napot nem lépheti túl. Ez az a minimális szabadságidő, amely a munkaadó és az alkalmazott beleegyezésével sem szállítható le. A szabadságidőre az alkalmazott a legutóbbi három hónapban élvezett átlagos fizetését kapja, minden járulékot beleszámítva. A szolgálati idő alatt a vállalat alkalmazásában eltöltött egész idő értendő akkor is, ha a szolgálat a 74. szakasz a), b) és c) bekezdésében felsorolt okok következtében megszakadt.

A 78. szakasz úgy módosul, hogy a munkaadó és munkavállaló közül bármelyik felmondhat, de azt megindokolni köteles. A felmondás olyan esetben, amikor valakit meghatározott időre alkalmaztak, a határidő előtt 14 nappal, 10 évnél hosszabb szolgálati idővel rendelkező alkalmazottnál 30 nappal jelentendő be. A 89. szakasz módosítása a következőket tartalmazza: a 49. és 50. szakasz intézkedései vonatkoznak a 89. szakaszban felsorolt alkalmazottakra is, a következő megkülönböztetéssel: Az alkalmazott 1—3 évi szolgálat után tíz, 3—5 év után 14 és 5—10 év után 21 napi szabadságot élvez. Ezen felül minden újabb szolgálati évért 1—1 nappal több szabadság jár de a szabadságidő legfeljebb harminc nap lehet.

— Az agrármérnökök ügye. Az erdélyi agrármérnökök emlékirattal fordultak az illetékesekhez az agrármérnöki diplomák érvényesítésével kapcsolatban. Tudvalevőleg ezeknek a diplomáknak érvényesítését november elsejéig kell elvégezni. Az erdélyi agrármérnökök emlékiratukban azt kérik, hogy a vizsgák alkalmával vegyék figyelembe, hogy jóformán egyikük sem akar állami állást elfoglalni, mert legnagyobb részük saját birtokán gazdálkodik. Ia Tárii képviselői fogadják.

Ujabb tisztviselő- és alkalmazott-kinevezések a városnál

Most hozták nyilvánosságra a város által megüresedettnek nyilvánított 41 tisztviselői és alkalmazotti állás betöltésére hozott további határozatot. A kinevezések a következők:

Dr. Pop Leonidat a Temes-fartományi helytartóságról az aradvárosi pénzügyi és könyvelési szolgálathoz helyezték át fogalmazói minőségben. Vlad I. Alexandru végzett jogászt. Ivanovici Arthur, Stangu Aurel, Vadasan Romulus végzett jogászokat segédfogalmazókká nevezték ki. Dordea Valeriu, volt prefekturái gépirót ellenőri minőségben a gazdasági ügyosztály kertészeti szolgálatához helyezték át. Dublea Eugent, a szépművészeti főiskola képesített növendékét városi rajzolóvá nevezték ki, míg Stefan Irimiet a fehérmegyei prefektura utügyi szolgálatának volt vezetőjét és Zelinka Antalt, aki az aradmegyei prefekturánál hasonló minőségben működött, műszaki vezetőkké nevezték ki. Segédfogalmazói rangban végrehajtói munkakörrel a következőket állították a város szolgálatába: Todor Cornel, Suluteanu Terentie és Rosca Aurel, valamennyien a felsőkereskedelmi iskola végzett növendékei és Suiaga Traian, valamint Vasalau Octavian, aki 6, illetve 4 középiskolával rendelkezik. Negyedmesterek: Chereji Vasile végzett jogász, Siartau Rubin, Aslau Petru, Aconiu Marius joghallgatók, valamint Mihailescu F. Dumitru, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik.

A vámosokhoz a következők kerültek: Pacurar Dumitru, Curticean Dimitrie, Nicolita Ioan, Rafila Teodor, Strengar Pavel, Mitrici Milivoi, Damian Alexa, Perian Dimitrie és Ungurean Ioan, valamennyien a középiskolát végzett egyének.

Popescu Valeriu, Lugos város volt tisztviselőjét szintén Aradra helyezték át, illetve nevezték ki, mint a személyzeti ügyosztály helyettes főnökét. Itt említjük meg, hogy Vlad I. Alexandru, mint dr. Bejan Romulus első alpolgármester hivatalfőnöke tevékenykedik majd a városnál. Az itt felsorolt kinevezéseken kívül néhány kisebb jelentőségű alkalmaztatás is történt.

Arad megye állategészségügye

Az aradmegyei állatorvosi hivatal terjedelmes jelentésben számolt be a temesi királyi helytartóságnak az évi tevékenységéről, amely jóval felülmutatta a múlt év munkateljesítményét. Martha Gheorghe dr. állategészségügyi vezérfelügyelő irányítása mellett ez évben 54.261 lovat, 83 ezer 612 szarvasmarhát, 114.692 juhot, 15.336 kecskét, 640 öszvért, 34.594 kutyát, 132.753 sertést, 811.793 baromfit, 12.929 méhrajt vizsgáltak felül.

A jelentés ezután részletesen felsorolja azokat a módozatokat, amelyek által a megye állategészségügyi szolgálatát még jobban fel lehetne javítani. A jelentés hangsúlyozza a kötelező állatbiztosítás bevezetését is, majd 18 ezer leies rendkívüli hitel kiutalását kéri annak érdekében, hogy be lehessen szerezni azt az autót, amelyet a megye részére vándor állatorvosi rendelőknek akarnak berendezni. Ez lenne az ország első autó-ambulanciája.

Közi a jelentés Arad megye ez évi exportját is. A kimutatás szerint 125 szarvasmarhát, 314 lovat, 10.790 sertést, 88.702 kilogram vágott baromfit és 272 nyulat szállítottunk külföldre, míg az ország más városaiba összesen 441 szarvasmarhát, 34 lovat, 3769 sertést, 10.626 kilogram szalonnát, 8620 kilo zsirt szállított Arad megye gazdatársadalma.

Rendezték a kéményseprők kérdését Kolozsváron

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári városi kéményseprői szabályrendelet ellen felmerült panaszok ügyében dr. Bornemisa Sebestyén polgármester elnöke alatt rendkívüli tanácsülést tartottak. A tanácsülésen vizsgálat alá vették a kéményseprési szabályrendelet ellen elhangzott panaszokat, a szabályrendelet ellen beadott felelőzéseket, a szabályrendelet felelőzéseivel hozott legfelsőbb közigazgatási bíróság határozatát és azután új határozatot hoztak, amely végre orvosolja azokat a sérelmeket, amelyeket a szabályrendelet előidézett. Ennek értelmében a városi kéményseprői üzemet továbbra is fenntartják, hatályon kívül helyezik azonban a szabályrendeletnek azt a szakaszát, amely kötelezővé teszi a főzőkémencéknek és kályháknak a városi kéményseprői üzemet által való takarítását. Ezeknek a takarítását tehát a jövőben mindenki saját költségére szerinti, vagy házilag végezheti el, vagy pedig a kéményseprőmesterek által. Visszaállították a régi kéményseprési díjakat, vagyis a városi kéményseprői üzemet ezután ugyanolyan külön díjakat fog szedni a kéményseprésekért, mint a kéményseprőmesterek.

Milyen vállalatok mentesülnek a Munkaalap illetékének fizetése alól? Ófelsége II. Carol király rendeletétörvényt írt alá, amely a Munkaalap létesítéséről szóló törvény 4-ik szakaszát a következő intézkedésekkel bővíti ki: Azok a vállalatok, amelyek előkészítő, irányító és továbbképző intézményeket létesítettek és tartanak fenn, mint amilyenek a szakmai tájékoztató hivatalok, az inasok részére nyitott szaktanfolyamok és inasotthonok, illetékesszállításban, vagy törlesztésben részesülhetnek. E célból évente emlékiratot nyújtanak be a munkaügyi miniszteriumhoz, amelynek alapján, valamint a munkaügyi ellenőrző szervek vizsgálatának figyelembevételével a munkaalap bizottsága véleményezi a kéréseket.

Pályázat munkakamarai tisztviselői állásokra. A munkaügyi miniszterium 51842—1937. számú rendelkezése értelmében a következő aradi munkakamarai állásokra hirdetett pályázatot. Egy fogalmazó, egy hivatali alfényök, három hivatalifőnök és egy főkönyvelő. A törvényben előírt vizsgákat 1938. november 10-én tartják meg reggel 9 órai kezdettel az aradi munkakamara Regele Ferdinand-ut 3. szám alatt levő helyiségében. A szükséges iratokat november 8-ig kell benyújtani. Azok, akik a főkönyvelői állásra pályáznak, kereskedelmi akadémiai végzettséggel kell rendelkezniük, míg a hivatalifőnöki állásokra csak egyetemi végzettséggel rendelkezők pályázhatnak. Csak abban az esetben, ha egyetemet végeztek nem jelentkeznek kapják meg a hivatalifőnöki állást liceumot végeztek, míg a többi állásokra a középiskolák alsó osztályait elvégeztek. A feltételekről részletes felvilágosításai szolgál az aradi munkafelügyelőség.

Megdrágult a tűzifa?
Akkor is
olcsón fűtök
„ZEPHIR”
kályhával
10 kgr. fával fűt egy 24 órán át
normál szobát
Gyártja: Szántó D. és Fia, Oradea
„ELITE” tüzhely kályhagyára.
Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.
Consum és Inlesinrea könyvre 8 havi hitel.
Cserkai Csetey és Seitz vaskereskedés Arad
Bul. Regele Ferdinand 49.

A pénzügyminiszterium leiratot intézett a vámhivatalokhoz, amelyeket értesít arról, hogy a számlák repülőbélyeg-illetékét két ezrelékről három ezrelékre emelték.

Ujdonságok a rádiótechnika terén. A legelterjedtebb rádiószaklap, a „Radio” f. hó 9-iki számában érdekes cikket közöl a rádiótechnika újdonságairól. Legérdekesebb újítás az új készülék-típusoknál a fémcsövek alkalmazása az eddigi üvegcövek helyett. Ezek főleg nye, hogy nem törékenyek, mechanikai rázkódásra kevésbé érzékenyek, lényegesen kevesebb helyet foglalnak el és fémburkolatuk folytán tökéletes árnyékolást nyújtanak külső zavarok ellen. A fémcsövek készületek közül külön kiemeli az említett lap a „Körting”-rádiógyár egyik speciális típusát, a „Supra Selector”-készüléket, melyet a létező legselectivebb és legnagyobb teljesítményű tengerentúli vevőnek tart. Megemlíti a cikk írója, hogy a készüléket Bucurestiben a legrosszabb vételi helyen (parcul Cornescu, Cartierul Floreasca) módjában volt kipróbálni és rendszeresen, tökéletes tisztasággal és hangerővel vette a következő állomásokat: Montevideo, Bandoeng, Sidney, Bound Brook stb. Előreláthatólag az új fémcsövek még sok új lehetőséget fognak jelenteni a rádiótechnika további rohamos fejlődésében.

Színházi naptár

PÉNTEKEN, október 21-én: „Mezei pacsirta”. (Dénes-Sándor szezonnyitó slágeroperettje. Az operettársulat bemutatkozása. Főszereplők: Balogh Júlia, Temesváry Gitta, Dálnoky Dudus, Lázár Hilda, Kovács György, Szabó Gyula, Kiss Elemér, Jávör, Derecskey Pál, Révész István, Salgó Jenő).

SZOMBATON, október 22-én: „Mezei pacsirta”. (Másodszor).

VASÁRNAP, október 23-án délután 3 órakor: „Bors István”. — Délután 6 és este 9 órakor: „Mezei pacsirta”. (Eredeti szereposztásban).

* Szórakoztató látványosság a „Mezei pacsirta” ma esti premierje. Az operettegyüttes bemutatkozó előadása elé érdeklődéssel tekint az aradi közönség. A jegypénztár tömegesen szolgáltatta ki a belépőjegyeket. A „Mezei pacsirta”-nak igen jó híret hozta el Aradra a szegedi rádió közölt bemutatkozó előadás és ezzel magyarázható, hogy a közönség tekintélyes része előtt sem a zene, sem a szöveg nem ismeretlen. Az operettegyüttes nagy buzgalommal készült erre a grandpremierre. Balogh Julia kvalitásos primadonnaként fog megjelenni az aradi közönség előtt. Megjelenésében abszolút szimpatikus, kitűnően táncol és énekel. Bizonyos, hogy az aradi közönség kellemes emlékekkel fog távozni a ma esti premierről. A „Mezei pacsirta” válaszókos kiállításban és tökéletes szereposztásban kerül az aradi közönség elé. Népes karszemélyzet, elegáns toalettek, pompás színpad és mindenkifelelt ragyogó összjáték fogják biztosítani a „Mezei pacsirta” sikerét Aradon.

* „Bors István” és „Mezei pacsirta” a színház vasárnapi műsorán. „Bors István” még a nyáron mutatkozott be az aradi közönségnek. Mindenki emlékezhet erre a kitűnő darabra, amelyben Horváth Lászlónak hatalmas sikere volt. A „Bors István” részben most új szereposztásban kerül felelevenítésre vasárnap délután 3 órakor. A főbb szerepeket ezalkalommal Lázár Hilda, Dálnoki Dudus, Temesváry Gitta, Ágay Margit, Horváth László, id. Szendrey Mihály, Kovács György, ifj. Szendrey Mihály, Bartos Csilla, Jávör Alfréd, Szabó Gyula, Kiss Elemér játsszák. Kovács György ezalkalommal is ragyogó alakítású fog produkálni. Aki tehát ismeri a „Bors István”-t, az feltétlenül ki fogja használni az alkalmat, aki pedig még nem látta a darabot, annak feltétlenül ott kell lenni vasárnap a színházban.

RENDSZERES UTAZÁSOK

A KÖVETKEZŐ ALLAMOKBA:

Egyesült Államok

Kanada

Ausztrália

Közép-Amerika

Kuba, Mexikó

Délamerika

Argentína—Paraguay—Uruguay

Afrika (Marokkó)

holland, belga és francia gőzösökkel

Egyiptom és Palesztinába

a Serviciul Maritim Roman gőzöseivel.

Információk és prospektusok a vezérképviseletnél:

Holland-Amerika Linie

L. H. Lazarovitz ur vezetése alatt

BUCUREȘTI Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4. 41. 65.

TIMIȘOARA, Str. Venetia No. 2.

Tel. 39—89.

ORADEA, Bd. Reg. Ferdinand No. 4.

Tel. 15—90.

„DELCO LIGHT“ házi villamos áramfejlesztő telepek

6 Volttól 110 Voltig, 200 Wattól 6000 Watt teljesítményig. Kizárólagos „Delco Light“ képviselő KÁLMÁN R. T. Arad.

Rádióműsor

— Romániai Időszámítás. —

PÉNTEK, OKTOBER 21.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. Majd reggeli hangverseny gramofonlemezek. Hírek. A hangverseny folytatása. 13.25: Déli hangverseny. Szórakoztató zene gramofonlemezek. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 14.30: A hangverseny folytatása. Grozuta Alexandru román dalokat énekel a rádió zenekarának kíséretével. A műsorban az alanti szerzők szerzeményei szerepelnek: Candella, Florescu, Helmann, Sabina Drăgoi, Brediceanu, Emil Montia, Mezzetti, P. Constantinescu. 15.20: Különléle közlemények. A rádióval kapcsolatos előadások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02: Időszertű apróságok. 19.15: A rádió szalonzenekarának a hangversenye. Vezényel: Const. Bobescu. A műsorban a következő szerzők művei: Sousa, Gluck, Grieg, Strauss Joh., Fucsik. 20: Paul Jelescu zongorahangversenye. 20.20: Dinu Rosetti előadása. 20.35: Verdi: „Alarcosbál.“ Opera 4 felvonásban. (Közvetítés a Román Operából.) A zenekart vezényli: Umberto Pessione. Az I. felvonás szünetében (21.05—21.15): Sport. A II. felvonás után (21.50—22): Hírek. A III. felvonás után (22.30—22.50): Hírek a külföldre francia nyelven. A IV. felvonás után (23.20—23.35): Hírek a külföldre németül.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20 Népszerű orvosaink. (Felolvasás.) 11.45: A világtörténet. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Dénes József és cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: A rádió sza-

lonzenekara. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 17.15: A rádió diákkézlője. Utána: Ifjúsági közlemények. 18: Liszt Ádám halála Boulogneban. 18.30: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 18.50: Sportközlemények. 19: Az Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. 20.10: Hírek. 20.20: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.35: Magyar költők a szüret. 21.10: Pembaur József zongorázik. 21.50: A rádió külügyi negyedőrája. 22.05: Hírek. 22.25: Cigányzenekar. Kálmár Pál énekel. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Kresz Géza kamarazenekara. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Tánclemezek. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 19.10: Osváth Tibor elbeszélése. 20: Gyorsírótanfolyam. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.40: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, OKTOBER 22.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. Majd reggeli hangverseny gramofonlemezek. Hírek. A hangverseny folytatása. 13.25: Déli hangverseny. Vegyes zene. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Operatrézetek. Gramofonlemezek. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Dostal, Eyssler, Zeller, O. Straus, Millöcker, Lincke, Ganne, Leo Fall. 15.20: Különléle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18.15: Ora „Muncă și via bună“. I. Petre P. Dulfu mérnök előadása. II. Zene. III. Közlemények. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: A rendőrszenekar fuvós-hangversenye. Vezényel: Chr. Florea. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Chr. Florea, Waldteufel, Klimert, Petre Namian, Stolz. 20: Ion Zamfirescu előadása. 20.15: Th. Sibiceanu zongorahangversenye. Jazz-számok. 20.40: Galopi Gheorghiu-Vihea román dalokat énekel. 21: A rádió üzenetei. 21.15: A Ghindă

jazz-zenekar hangversenye. 22: Sport. Hírek. 22.20: A hangverseny folytatása. 22.45: A Petrică Motoi-zenekar játéka. Közvetítés a „Mircea“-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. 24—1: Szórakoztató gramofonlemezek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20 Bartók József elbeszéléseiből. „A fránya madár.“ (Felolvasás.) 11.45: Mit nézzünk meg? A tétényi kastélyt ismerteti Mesterházy Jenő. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Magyar Tamás hegedül, Littasy György énekel zongorakísérettel. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 17.15: Harsányi Gizi meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Mit üzen a rádió? 18.30: Oláh Kálmán és cigányzenekara. 19.35: Összej. Farkas Jenő csevegése. 20.05: Böszörményi Nagy Béla Liszt-műveket zongorázik. 20.35: Hírek. 20.45: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 21: Lehár: „A hercegisasszony.“ Operett előjátékkal két felvonásban. Utána kb. 22.50: Hírek, időjárásjelentés. 23.15: Tánclemezek. Közben 23.30: Hírek angol és francia nyelven. 24: Hírek német és olasz nyelven. 0.10: A rádió szalonzenekara. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 18: Gigli és Nelson Eddy lemezei. 18.30: Az ezeréves városok völgye. 19: Arany János kedves klasszikusai. 20: Mezőgazdasági felőra. 20.30: Strauss Richard: Halál és megdicsőülés — szimfónikus költemény. 21: Hírek. 21.25: Cigányzenekar.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

HÁZASSÁG

Némi hozománnyal férhez mennék vidéki, szolid özvegyhez. Levelet „Meleg otthon“ jellegre a kiadóba kérek. 6529

ALKALMAZÁST KERES

Német kisasszony gyermek mellé dél-éltre állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 6528

Perfekt főző nő utiházhoz ajánlkozik, beláronak is megy. Str. Sf. Gheorghe 35. 6530

ALKALMAZÁST NYER

Egy tisztességes, jólléző, perfekt szakács nő és szobalányt azonnalra felveszünk. Bul. Carol 18a. 6532

Fűszer- és vasüzletbe rendes fiú tanuló felvétetik. Cim a kiadóban. 6526

OKTATÁS

Szabász kurzus!

Új kosztum és kabát, berlini akadémiai szisztem szerint. Siker garantálva. Beiratkozás minden nap d. e. 9—12-ig és 3—5-ig

Metanovski. Str. Brătianu 13

LAKÁS

Modern háromszobás lakás azonnalra kiadó a volt Földes-palotában. I. emeleten. Értekezni: Str. Gh. Popa 9. fűsz. 1. 6531

Modern kétszobás, fürdőszobás lakás parkirozott udvarban kiadó. Piața Impăratul Traian 2. 6478

Hatszobás, összkomfortos lakás november 1-re kiadó. Dr. Kupfer. Bul. Carol 75. 6497

Három, vagy négy szobás, modern uccai lakás, földszinten, november 1-re kiadó. Str. Consistorului 29. 6537

Új házban uccai egyszobás, konyhás, komfortos lakás és kétszobás, konyhás lakás kiadó. Str. Nicu Filipescu 35. 6534

Lépcsőházi bejárati butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Bul. Carol 81., I. 4. 6536

Plactéren üzlethelyiség és műhely kiadó. Bul. Carol 70. 6535

Kétszobás, fürdőszobás lakás nov. 1-re kiadó. Str. Porumbariu 9. 6525

Kiadó a belváros legforgalmasabb helyén 1, esetleg 2 különbejárati üres szoba. Cim a kiadóban. 6077

ÜZLET

Főtéri rentábilis divatárú üzlet családi okok miatt jutányos feltételek mellett azonnalra átadó. Cimeket a kiadóba kérek „Rentábilis“ jellegre. 6515

VÉTEL-ELADÁS

Jókarban levő használt portable írógépet megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 6482

Rádiók, kerékpárok 125 lei heti részletfizetésre kapható gyári lerakatnál. Str. Marie Chendi 9., udvari raktárban. 6466

Üvegial, szép kivitelben, tükörrel, recés üveggel eladó. Str. Cloșca 12., házmester. 6487

Jókarban levő Szepeșy-féle mély gyermekkoszt megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Egy teljes lakásberendezés: előszoba, ebédlő, háló és konyha eladó. Str. Dacilor 14., I. em. 2—3 között. 6533

Fajtiszta bernáthe gyi kutya. 2 hónapos, darabja 2000 leiert eladó. Cim a kiadóban. 6527

Dióhálók, ebédlők,

kombinált szekrény, íróasztalok, esztillárok, tüstölt tölgy uriszoba, antik háló, bicdermayer flógarnitúra, fiókos seoretair, antik szekrények és vitrinek nagy választékban.

Zálogkölcsonöket

közvetítünk. Előleg adunk, zálogcéduláját olcsón visszaadjuk.

TEMPO bizományi üzlet,
F scher Eliz-palota.

KÜLÖNFÉLÉK

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműeket, ágyneműt, matracot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makniaturapapírt, ócskavasat, padlášolmit, — Vásárolok lakásban és padlášon heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-tomot stb Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra nazhoz jövök. Újdu-uoca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-16. Telefon 26-10.

INGATEAN

Eladó két sarokház üzlethelyiségnek, vagy gazdálkodásra alkalmas. Érdeklődni a Varga-féle vendéglőben. Buzsák.

HATSCHER

Ingatlanforgalmi iroda
Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott.)
előnyös ajánlatok:

Központban magasfűsztes, 5 bérleményes, 1 nagy, 2 közönpagy és 2 kislakás, közp. fűtés, modern komfort. 1.350 ezer. — Marospart emeletes luxusvilla, több lakással alakítható, két összkomfortos nagylakás (parkett, fürdőszoba, esslg. rollók), nagy park. 1.200 ezer. — Körü emeletes, új, modern sarokbérház, 4 modern kétszobás, hallos lakás, parkett, balkonok, lakásonként több bejárati házmesterlakás, pince, beépíthető iron kedv. fiz. felt. 1.150 ezer. — Színházhoz közel magasfűsztes, renovált ház: 2x3 szobás, elő, fürdő, cselédszobás lakás, esslg. rollók. 700 ezer. — Luther-templom táján új emeletes villa, 2 modern összkomfortos lakás, 640 ezer. — Gloria-pályához közel, főúton, új háromszobás villa, elő, fürdő, cselédszoba, nagy terasz, szüeterén, házmesterlakás, külön kis bérlemény, parkett, esslg. rollók, természetes kő facade, kert, 500 ezer. — Városlázház közel magasfűsztes, alapincézett, erős ház háromszobás, fürdőszobás, 2x2 szobás lakás, jó hozam, 420 ezer. — Ligethez közel magasfűsztes, alapincézett háromszobás, elő, fürdőszobával, 2x1 szobás teljes lakás, kert, 400 ezer. — Catedral-térhez közel üzletes sarokház 5 teljes lakással, pince, bekötött vízvezeték, kert, 36 ezer hozam, 330 ezer. — Pernyával sarokház: 2 üzlet, 2 lakás, pince, 230 öl kert, esslg. rollók, 250 ezer. — Főúton, közel a Saguna uthoz, új kétszobás, elő, fürdőszobás helyiség, veranda, 150 öl kert, esslg. rollók, alkalmi árban. — Coanda-ucca mellett új háromszobás, előszobával, 160 öl kert, 150 ezer. — 6-os autóbúszmegállónál kétlakásos téglacserép épület 290 öl gyümölcsös, telekárban 130 ezer. — Telkek a belvárosban is. — Hegyaliei szőlők.

Legújabb jelentéseink:

Őfelsége II. Carol király rövidesen Angliába utazik

Mihai nagyvajda kíséri el külföldi útjára az Uralkodót

Párisból jelentik: A külföldi rádióállomások Londonból származó híradás alapján közlik, hogy az angol királyi udvar látogatásra hívta meg Őfelsége II. Carol királyt, aki a meghívást elfogadta. Őfelsége utazásának pontos időpontját még nem állapították meg, minden valószínűség szerint azonban november közepén kerül sor a londoni látogatásra. Az uralkodót külföldi útjára Mihai nagyvajda trónörökös is valószínűleg elkíséri. II. Carol király és a trónörökös három-négy napot tölt majd az angol fővárosban, mint a királyi udvar vendége.

Belgrád szerint már létrejött a magyar—csehszlovák egyezmény

Belgrád. A jugoszláv fővárosban politikai körökből származó hír nyomán híre terjedt, hogy a csehszlovák—magyar ellentétek ügyében Berlin és Róma között létrejött a megállapodás. Lehetséges, hogy még csütörtök este nyilvánosságra kerül a teljes megegyezés. A csehszlovák kormány a szlovák és ruszin miniszterekkel kiegészítve péntek este minisztertanácsra ül össze Prágában.

Budapest. Lubiensky gróf, a lengyel külügyminiszter kabinetfőnökének tiszteletére Csáky

István csütörtökön szűkebbkörű villásreggelit adott. A lengyel államférfi a délután folyamán folytatta megbeszéléseit Kánya Kálmán magyar külügyminiszterrel.

Horthy Miklós magyar kormányzó ugyan csak ünnepélyes keretek között kihallgatáson fogadta Rasics Szvetozár jugoszláv rendkívüli követ, meghatalmazott minisztert, aki átnyújtotta elődjének visszahívó levelét és a maga megbízólevelét.

Polgári közigazgatás váltja fel a katonait a szudétanémet földön

Berchtesgadenből jelentik: Hitler vezér és kancellár levelet intézett von Brauschitz vezérrezdes főparancsnokhoz, akinek a szudétanémet és az egész német nép háliját fejezte ki a szudétavidék visszacsatolása körül szerzett ér-

demeiért, egyben pedig október huszonegyedik hatállyal felmenti a közigazgatás irányításától, mert az átcsatolt területeken a polgári közigazgatás huszonegyedikétől megkezdte tevékenységét.

Jaross Andor eredményes intervenciója a szlovák kormánynál

Pozsonyból jelentik: Jaross Andor, a csehszlovákiai magyarság vezére több nemzetgyűlési képviselő társaságában felkereste Csernát Máté iskolaügyi minisztert és Durcsánszky igazságügyminisztert — akik tudvalevőleg mindketten a szlovák kormány tagjai és akik Tiso miniszterelnököt helyettesítik — és panaszt tettek a legutóbbi lévai események miatt, kérve a kormányfőfiakat, hogy intézkedjenek az ott letartóztatott magyarok szabadlábrahelyezése érdekében. Ugyancsak kérték a szlovák kormány vezetőit, hogy a jövőre vonatkozólag a felvidéki magyar lakossággal szemben megértő bánásmódot követeljenek az alárendelt tisztviselőktől, miután a szlovák kormány minden-

ben ilyenirányú ígéretet tett a magyarság képviselőinek. A két szlovák miniszter Jaross képviselőnek és képviselőtársainak adott válaszában kijelentette, hogy a szlovák kormány a legnagyobb megértéssel és türelemmel kívánja a magyarság problémáit intézi és legközelebbi terve, hogy a szlovák belügyminisztérium mellett államtitkárságot szervez a felvidéki magyar és német kisebbség ügyeinek központi intézésére. Az új államtitkárság felállítására azonban természetesen csak az összes függő határkérdések végleges lezárása után történik meg. A közbenjárásnak egyébként meg volt az eredménye, amennyiben azonnal intézkedés történt a letartóztatott magyarok szabadlábrahelyezésére.

Az angol—olasz egyezmény rövidesen életbelép

Chamberlain tovább kíván haladni a Münchenben megkezdett uton. — Jelentékeny közeledés Franciaország és Németország között

Páris. Mint ismertes, a francia külügyminisztériumban szerdán megbeszélést folytatott Bonnet külügyminiszter Welcek gróf párisi német nagykövettel. A lapok közlik, hogy a megbeszélés rendkívül szívélyes szellemben folyt le. A német nagykövet annak a reménynek adott kifejezést, hogy a francia—német kapcsolatokban új, barátságos korszak következik be. A párisi lapok közül a Matin megjegyzi, hogy Páris és London a francia—német viszony megennyhülését óhajtja. Az Oeuvre szerint Németország részéről szinte közeledés óhaja nyilvánul meg. A többi lapok is hasonlóan írják és csak az Ordre fogadja bizalmatlansággal a német részről jövő jószándékokat. A lap szerint a németek azt akarják, csak elérni, hogy Franciaországot és Angliát

a fegyverkezés ügyének meglapítására bírják.

A Daily Herald szerint Chamberlain miniszterelnök és Halifax lord külügyminiszter elhatározták, hogy rövidesen hatályba lépnek az angol—olasz egyezményt, miután a spanyol kérdés elintézésének minősítik a 10.000 olasz önkéntes elszállítását. Az angol kormányt különböző okok késztetik erre az elhatározásra, mint a palesztinai helyzet állandó rosszabbodása, de ezenkívül Chamberlain miniszterelnök tovább akar haladni azon az uton, amelyre Münchenben lépett és megegyezést akar elérni a négy nagyhatalom között. Ennek legfontosabb előfeltétele Mussolini miniszterelnök szívélyes közreműködése. Ezzel szemben nem tekintik fontosnak, hogy Olaszország esetleg továbbra is csekélyebb segítséget nyújt

Franconak, mert úgy látják, hogy a spanyol kérdés tuljutott azon a veszedelmen, hogy az európai háborúhoz vezetne. Elfogadják az olasz kormány ígéretét, hogy Olaszország nem törekszik sem területi, sem pedig másfajta előnyökre Spanyolországban.

Csütörtök délelőtt megérkezett az a négy nagy hajó, amely Spanyolországból tizezer olasz önkéntest szállított haza. A délután folyamán az olasz király díszszemlét tartott feltűnik a piemonti herceg kíséretében. A város az önkéntesek tiszteletére fellobogózik.

Hősi halált halt Stefániai Imre fia a spanyol harctéren

Budapest. Stefániai Imre a világhírű budapesti zongoraművész 22 éves Alfonz nevű fia, aki a zongoraművész első házasságából származott és akinek anyja Alfonz volt spanyol király rokona. Codrova mellett repülőgéppel lezuhant és hősi halált halt. A fiatalember Franco csapatában teljesített szolgálatot, mint repülőtiszt és a köztársaságiak géppel együtt lelőtték.

Újabb fordulatok az agrárpanama vizsgálatában

Az ungheni kisajátítási panama ügyében különben Octav Petrescu és Pascaluta utolsó percben tett vallomása alapján, ma reggel több házkutatást tartottak. Doicin vizsgálóbíró és Radu Pascu főügyész egy hosszú névsor birtokában jelentős személyiségek ellen bocsájtottak ki elővezetési parancsot. Ezeknek az előállítottaknak kihallgatása folyik, amelynek során szembesítik őket a lasiból Bucurestibe szállított és jelenleg a vacarestii fogházban tartózkodó letartóztatottakkal.

Az ügyész eltekintett Fianu holttestének felboncolásától.

Az utolsó percben közlik az igazságügyi palotából, hogy elővezetési parancsot adtak ki egy másik volt minisztériumi vezető ellen is, akinek nevét a vizsgálatok érdekében egyelőre nem közölték.

Új rendelkezések az Olaszországban tanuló zsidó főiskolai hallgatók ügyében

Róma. (Rador.) A nemzetnevelésügyi minisztérium körrendeletben szögezte le álláspontját az olasz és idegen állampolgárságú zsidó egyetemi hallgatók helyzetére vonatkozólag. Az új iskolai év kezdetén az olasz és idegen állampolgárságú diákok nem irathozhatnak be az egyetemre, azok azonban, akik egyetemi tanulmányaikat a múlt években már megkezdték az országban, azokat akadálytalanul be is tejezhetik. Következésképpen azok a zsidó egyetemi hallgatók, akiknek Olaszországból való távozását határidőhöz kötötték, egyetemi tanulmányaik befejezéséig az ország területén maradhatnak. Ezek a rendelkezések azonban nem vonatkoznak a német-zsidókra.

Tartalékkapust vásárolt az AMTE

Lőrinc, az AAC tehetséges kapusa az AMTE-ban

Mint köztudomású, az AMTE idej legnagyobb problémája a tartalékkapus kérdése volt. Gerold most már az utóbbi meccseken jó formáról tett tanúbizonyságot, de arra az esetre, ha megsérülne, vagy akadályozva lenne a mérkőzéseken megjelenni, föltétlenül szükség volt egy második kapusra. Az AMTE vezetősége az aradi kerületi csapatoknál érdeklődött kapus után és tárgyalások után sikerül az AAC-al megállapodni, úgyhogy az atléták átengedik a piros-fekete egyesület részére Lőrincet, a fiatal, tehetséges kapust, aki minden bizonnyal rövid tréning után eléri azt a formát, amelyre a nemzeti bajnokság A) csoportjában szükség van. A kapusért ellenszolgáltatásként Kossik hátvédet engedik át az atlétához, valamint rajtakívül anyagi térítést is ízet az AMTE. Ezzel remélhetőleg a rokonszenves piros-fekete egyesület kapus-problémája megoldódik.